

CREACIÓ D'UN CONTE DE TERROR

Carles Garcia i Flores
Treball de Recerca
Tutora: Maribel Gracià
2018

IES Carles Rahola i Llorens
2 Batxillerat B

Sumari

1.INTRODUCCIÓ	5
2. QUÈ ÉS <i>EL MISTERIO DE LA MUJER DE NEGRO</i>?	8
2.1 La novel·la curta, un gènere desconegut	8
2.2 El conte	9
2.2.2 Primera fase escrita	10
2.2.3 Segona fase escrita	11
2.2.3.1 El conte en l'actualitat.....	14
2.3 El conte de Terror	14
2.3.1 Antecedents	15
2.3.2 La literatura gòtica	16
2.3.3 El Romanticisme	17
2.3.4 Segle XX	18
2.3.5 Actualitat	19
3. OBRES I AUTORS ESCOLLITS	20
3.1 Autors del Romanticisme	20
3.1.1 Edgar Allan Poe	20
3.1.2 Gustavo Adolfo Bécquer	23
3.2 Julio Cortázar	25
4. EL MISTERIO DE LA MUJER DE NEGRO	28
4.1 Procés de creació	28
4.1.1 Inspiració	28
4.1.2 Redacció	28
4.1.3 Revisió	29
4.1.4 Enquadernació	29
4.2 El color negre	30
4.3 Temps	30
4.3.1 Intern	31
4.3.2 Exterior	31
4.4 Espais	32
4.4.1 Poble	32
4.4.2 El bosc i el mar	33
4.4.3 La mansió	34
4.4.4 El tren	36
4.4.5 Estació	37
4.4.6 La taverna	37

4.4.7 L'hostal i la plaça del poble	38
4.5 Personatges	39
4.5.1 Tony	39
4.5.2 El vell cec	39
4.5.3 La dona de negre	40
4.5.4 La gent.....	40
4.6 Il·lustracions	41
5. TREBALL DE CAMP	44
5.1 Primera part.....	45
5.2 Segona part.....	47
5.2.1 T'esperaves el final del conte?	47
5.2.2 Què creus que va fer en Tony per merèixer morir?	47
5.2.3 Hi ha algun aspecte del relat que t'hagi fet recordar alguna situació actual?	48
5.2.4 Què o qui creus que és en realitat el vell cec?.....	48
5.2.5 Amb quin color relaciones la mort?	48
5.2.6 Quins elements relacionats amb la mort has trobat en aquest conte?	49
5.3 Tercera part.....	50
5.3.1 Quines sensacions tens després de la lectura?	50
5.3.2 T'ha recordat a alguna lectura que hagi llegit amb anterioritat? Si és així, quina?.....	50
5.3.3 Ara pots deixar una valoració sobre el meu conte, sigues lliure de dir el que vulguis.....	51
6. CONCLUSIONS.....	52
7.BIBLIOGRAFIA.....	53

1. INTRODUCCIÓ

La meva relació amb el món de la literatura no es limita a ser un lector, sinó que en els darrers anys també formo part de l'altre costat del llibre. M'encanta escriure, una sensació indescriptible envaeix el meu cos mentre les meves mans teclegen i es plasma en la pantalla allò que tenia dins del meu cap. Una nova sensació apareix quan acabo el text que estava escrivint, una satisfacció per haver acabat una feina gens fàcil. Una feina que comparteixen tots els escriptors, tant se val el gènere, tots busquem que el nostre producte final tingui un impacte en el lector. Perquè una obra —ja no només parlo de la literatura— no és només un seguit de paraules ordenades de manera lògica, un simple tros de tela acolorit o un seguit de sons; és una part de nosaltres, de les escriptores i escriptors, dramaturgs i dramaturgues, pintors i pintores, escultores i escultors, compositores i compositors, poetes, directors i directores, i en definitiva tota la gent del món de les arts¹ que no he pogut mencionar. Tant se val que només hagi sigut una simple reflexió, una emoció o que t'hagi canviat la vida per sempre, el que ens importa és que haguem despertat una cosa en tu.

Com tots els artistes, vaig començar des de l'altre costat, en el meu cas com a lector. Al llarg del temps els meus gustos han experimentat un canvi bastant notable, doncs vaig passar de novel·les infantils com poden ser les de Geronimo Stilton (Elisabetta Dami) a les novel·les de Dan Brown, que barrejaven misteri i història. A part de Dan Brown, un altre autor que em va ajudar a veure que hi havia món més enllà de les pàgines amb olors que tant em fascinaven llavors (i he de reconèixer que encara em sorprenen) va ser gràcies a l'hora de lectura que es realitzava a primer de la ESO. Faig memòria i encara no sé dir exactament com va acabar en les meves mans un exemplar de *Las luces de septiembre* (Carlos Ruiz Zafón, 1995), un llibre que juntament amb *El palacio de la medianoche* (1994) i *El príncipe de la niebla* (1993) m'ensenyaran una nova forma de viure la novel·la més enllà de dracs màgics i dels illuminati. A partir d'aquí vaig començar decantar-me per les novel·les de misteri i de ficció, com *La biblioteca dels morts* (Glenn Cooper, 2009) i *El llibre de les ànimes* (Glenn Cooper, 2010), tot i que també deixava lloc a altres títols que no fossin necessàriament de misteri, com el gènere fantàstic a través del britànic Joe Abercrombie amb la trilogia del *Mar Trencat* (Mig rei, 2014; Mig món, 2015; Mitja guerra, 2015) i de la trilogia inacabada de l'americà Patrick Rothfuss *Crònica de l'Assassí de Reis* (*El nom del vent*, 2007; *El temor d'un home savi*, 2011). Vaig seguir amb aquesta dinàmica fins que un dia vaig decidir donar una oportunitat al terror, gènere que tenia molt subestimat en aquell moment. I qui millor per començar amb el terror que amb el mestre, l'americà Stephen King. Impressiona veure les seves novel·les, la gran majoria són blocs de més de mil pàgines (i no pas en edició butxaca) que he de reconèixer que em provocaren sentiments contraposats, ja que el que volia era fer un tastet del mestre, no un menú complet amb beguda i postres inclosos. Per aquest motiu, em vaig decidir per una novel·la amb un volum de pàgines acceptable (entre 250 i 300) titulada *Joyland* (2013). Em va encantar. Així que si el tastet m'havia agradat, era hora d'anar a pel menú complet, amb una de les obres més famoses (gràcies a la televisió i al cinema) d'aquest escriptor: *It* (1986). Em va fascinar i va fer que la meu interès pel gènere del terror augmentés exponencialment fins posicionar-lo en un dels meus gèneres preferits.

---

¹ *Manifest de les arts*, Ricciotto Canudo 1911.

La meua manera d'escriure també ha anat canviant durant aquest període de temps, gràcies a les influències dels diferents gèneres amb que m'he topat al llarg d'aquest. Al principi escrivia amb un estil on hi abundaven els sentiments positius, com la felicitat o el saber valorar el que tenim; en definitiva, textos per emocionar el lector². Però va arribar un moment en el qual vaig fer un canvi total en el meu estil; començava a escriure terror. I em sentia molt a gust. Per aquest motiu vaig decidir arriscar-ho tot i presentar-me al concurs de Sant Jordi del meu institut, Carles Rahola i Llorens amb un relat de terror, *La isla de Anghenfil*³. No esperava gran cosa, però guanyar un concurs de Sant Jordi amb un relat de terror no és una cosa que passi tots els dies. A aquest reconeixement s'hi va sumar la comoditat que sentia a l'hora d'escriure terror en castellà. El fet d'escriure el meu conte en llengua castellana m'ha permès introduir tot aquell vocabulari específic del gènere, adquirit no només a través de les diverses lectures que he realitzat en aquest treball sinó també d'anteriors. Totes aquestes experiències s'han transformat en el treball que teniu al davant: la creació d'un conte de terror.

Els diferents objectius que té aquest treball són els següents:

- Conèixer el gènere del conte. Estructura, història i evolució a través del temps.
- Conèixer el conte de terror. Història i evolució a través del temps.
- Conèixer els autors més importants del conte de terror.
- Creació d'un conte de terror que s'ajusti a aquest subgènere.
- Aprendre a elaborar trames narratives.
- Experimentar el procés de creació literària.
- Reconèixer i madurar el propi estil.
- Difondre el coneixement del conte de terror a través del meu conte.

Per poder complir aquests objectius va ser necessari seguir una determinada metodologia. La més comuna que s'utilitza en tots els Treballs de Recerca —inclòs el meu— és la recerca d'informació online, a través de diverses pàgines on es pot extreure informació útil. A més, en ser un treball relacionat amb conte de terror era necessari llegir-ne alguns prèviament seleccionats per comprendre més sobre aquest subgènere. Per fer aquestes lectures vaig recórrer tant a internet com als llibres. A internet vaig descobrir, gràcies a la meua tutora, una de les biblioteques digitals més grans que hi ha actualment: Ciudad seva. Es tracta de la pàgina web de l'escriptor porto-riqueny Luis López Nieves i que inclou la Biblioteca Digital Ciudad Seva, que he utilitzat per llegir alguns dels relats de terror que no he pogut aconseguir. Per l'altre costat, també he fet ús d'un dels reculls més destacats sobre la obra d'Edgar Allan

---

² Vegeu annex 3

³ Vegeu annex 2

Poe que s'han realitzat, traduïts pel destacat escriptor argentí Julio Cortázar recollits en *Edgar Allan Poe Todos los cuentos* (2004).⁴

Per poder difondre el meu conte de terror, vàrem decidir que la millor forma era repartir-lo tant a persones properes (familiars, amics...) com a persones no tan properes (amics d'amics, companys de feina, antics professors...). Juntament amb el conte, s'adjuntaria un qüestionari que haurien de fer després de la lectura, que em serviria per obtenir un *feedback*.

A part de documentar-me sobre els diferents punts del treball, vaig decidir llegir *La cuina de l'escriptura* (1993), del català Daniel Cassany, professor d'Anàlisi del discurs a la Universitat Pompeu Fabra. En aquest llibre, Cassany elabora un manual per ajudar-nos a l'hora de redactar, ensenyant-nos diverses tècniques com per exemple a l'hora de fer una pluja d'idees o de puntuar un text. Un llibre excel·lent i útil per poder millorar la mai perfecta expressió escrita.

El meu treball està dividit (deixant de banda aquesta introducció, les conclusions i la bibliografia) en quatre grans blocs: Què és *El misterio de la mujer de negro*, Obres i autors escollits, *El misterio de la mujer de negro* i les Enquestes.

En el primer subapartat del primer bloc parlo sobre què és el gènere de la novel·la curta, la seva història i en què es diferencia aquest gènere amb el conte. Tot seguit, parlo sobre el conte, les característiques i història, per finalment acabar parlant del conte de terror pròpiament. Cal aclarir que tant per a la novel·la curta com per al conte i conte de terror m'he focalitzat en l'evolució que ha viscut principalment a Occident.

Després de parlar sobre el conte de terror, el següent bloc que hi apareix és sobre els autors i obres que he triat, analitzant-les per així poder entendre millor el conte de terror. Les obres que hi apareixen no són les úniques que he llegit al llarg d'aquest treball, però sí que són les que he decidit analitzar.

Un dels blocs principals d'aquest treball és *El misterio de la mujer de negro*. En aquest apartat hi trobareu diferents subapartats on s'explicarà tant el procés de creació, com el temps, els espais, els personatges i altres elements relacionats.

Per últim però no menys important, hi ha un bloc dedicat exclusivament als resultats que he recollit de l'enquesta⁵ realitzada en el procés de difusió: he utilitzat el meu conte per poder donar a conèixer el conte de terror en sí.

---

⁴ CIRCULO DE LECTORES S.A. *Edgar Allan Poe: Todos los cuentos*. Vol. 1. Barcelona: Galaxia Cutenberg, 2004. 2v. 484 p.

⁵ Podeu veure els resultats de cadascú dels enquestats a l'Annex 4

2. QUÈ ÉS *EL MISTERIO DE LA MUJER DE NEGRO*?

Com ja he explicat a la introducció, el meu objectiu és crear una obra que pertanyi al subgènere del conte de terror. Tot buscant informació sobre el que envolta al concepte de conte, he descobert que en literatura hi ha alguns gèneres que poden confondre's amb aquest, provocant discrepàncies entre els experts sobre les característiques dels diferents gèneres.

Per evitar precisament les confusions, vaig decidir dedicar un punt exclusivament a explorar un d'aquests gèneres i explicar per què la meua obra no la classificava dins d'aquest.

2.1 La novel·la curta, un gènere desconegut

Mai havia sentit a parlar de *nouvelle* o novel·la curta i n'estava segur que mai l'havia llegit, però amb sorpresa he descobert que sí que ho havia fet. Aquesta vivència personal em demostrà que el més probable és que, a l'igual que jo, hi hagués gent que no sabés de l'existència d'aquest gènere. És per això que, a part de d'explicar per què el meu relat és un conte de terror i no una novel·la curta, us vull fer conèixer aquest gènere que sembla tan desconegut per la nostra societat.

2.1.1 Història

Al llarg del temps s'ha intentat dotar d'una definició al concepte de novel·la curta, però no ha resultat feina fàcil. Harry Steinhauser (1905-2006), professor de la Universitat de Califòrnia de Santa Bàrbara, va determinar en un article sobre la novel·la curta que s'havien utilitzat 29 criteris diferents – alguns d'ells totalment contradictoris— per definir aquest gènere⁶. Això ens demostra que és molt complicat trobar una definició que pugui ser total i per tant, de l'existència de desenes de definicions que n'hi ha. M'aventuraré doncs, a construir una definició amb aquestes diferents definicions que he trobat al llarg de la meua cerca. Una novel·la curta és un gènere literari que com el seu propi nom indica té una extensió menor a la novel·la, amb una reducció en el número de personatges i de la trama com a conseqüència d'aquesta brevetat.

Un cop ja definida, no està de més fer una petita ullada a la seva evolució al llarg dels anys.

Així doncs, trobem l'inici d'aquest gènere en els primers anys del Renaixement, quan autors com l'italià Giovanni Boccaccio van començar a explorar aquest gènere. Una de les obres que s'agafa com a referència per posar inici al Renaixement és precisament una de les obres de Boccaccio, el *Decameró* (1348-1351) i que a la vegada ens serveix com a exemple com a inici de l'ús d'aquest gènere en la literatura. Al llarg del segle XVI, apareixen els *novellieri*, un grup d'escriptors italians que van elaborar col·leccions d'històries tot seguint l'exemple de Boccaccio, amb autors com Giovanni Francesco Straparola amb la seva col·lecció *Le piacevoli notti* (1550-1555) o els *Hecatommithi* (1565) de Giraldi Cinthio.

Però no cal anar tan lluny per trobar exemples d'aquest gènere. Un dels grans escriptors espanyols del segle XVI a Espanya va fer-ne ús d'aquest. Estem parlant ni

⁶ PRAT FERRER, Juan José. *Historia del cuento tradicional* [en línia].

<https://funjdiaz.net/folklore/pdf/prat_ferrer_historia_cuento_tradicional.pdf> [Consulta: 1 agost 2018]

més ni menys que Miguel de Cervantes Saavedra (1547-1616), que amb la seva obra titulada *Novelas Ejemplares (1613)* en fa ús d'aquest.

Si ens situem més a prop dels nostres dies, trobem que Julio Cortázar, un dels escriptors argentins més reconeguts del segle XX, la defineix com a “*género a caballo entre el cuento y la novela*”

El reduït número de personatges o el fet que els elements que apareixen han d'ajudar a fer avançar la història, són només algunes de les versemblances que poden portar a l'errònia conclusió que la novel·la curta és igual al conte.

Però a l'igual que tenen semblances, també tenen diferències. Una de les grans diferències arriba en el recompte de paraules. Per a que una obra es pugui considerar com a nouvelle ha de tenir entre les 20.000 i les 70.000 paraules, tot i que normalment es solen situar entre les 40.000 i 50.000.

És aquesta enorme diferència en el recompte de paraules el que em permet dir que *El misterio de la mujer de negro* no és una novel·la curta, sinó un conte; un conte de terror.

2.2 El conte

Com ja em vist en el punt anterior, la línia que separa la novel·la curta a un conte és molt difusa; tan difusa que l'argument de pes per no considerar la meua obra com a nouvelle hagi sigut el recompte de paraules. Així doncs, per intentar comprendre què és un conte hauríem d'observar les seves característiques:

- És un gènere narratiu, ja que narra un fet imaginari o reals en un espai i personatges determinats.
- Segueix una estructura de introducció-nus-desenllaç i no hi ha espai per les anomenades subtrames.
- Ha de ser breu i escrit en prosa, facilitant la seva lectura ràpida gràcies a l'estil directe i senzill.

Si parlem d'anàlisi de contes, és necessari parlar del lingüista rus Vladímir Yákovlevich Propp, que es dedicà a llegir i analitzar un gran nombre de contes de fades tradicionals russos per trobar quins elements es repetien en aquests, creant el que es coneix com les 31 Funcions de Propp, incloses en la seva obra *Morfologia del conte (1928)*. Aquestes 31 funcions no han d'aparèixer obligatòriament en tots els contes, doncs es pot donar el cas que algunes d'aquestes hagin estat omeses o inclús repetides, però l'orde en el que apareixen pràcticament és el mateix. Propp agrupà aquestes funcions en les següents 7 esferes:

1. L'agressor: en aquesta esfera, l'antagonista porta a terme les funcions de lluita contra l'heroi, persecució i la de malifeta.
2. El donant: té la funció de preparar a l'heroi per rebre l'objecte màgic i la de donar-lo a aquest.
3. Personatge auxiliar: en aquesta esfera, hi trobem el personatge que ajuda a l'heroi. Alguna de les seves funcions són acompanyar a l'heroi en el desplaçament i l'auxili durant la persecució, entre altres.

1 Fotografia de Vladímir Propp.

4. La princesa i el pare: aquí hi trobem la petició de feines difícils, el descobriment del fals heroi i el reconeixement del verdader, el càstig a l'impostor i el casament.
5. El mandatari: només porta a terme l'acció d'enviar a l'heroi.
6. L'heroi: les funcions que du a terme l'heroi són la cerca, la reacció davant les exigències del donant i el casament.
7. El fals heroi: la funció específica que duu a terme són les seves intencions amagades.

Un cop vistes les característiques del conte, ens fixarem en el llarg recorregut que ha tingut al llarg de la història de la humanitat; i és que el conte està considerat com uns dels relats més antics d'aquesta. Aquest fet ens demostra la importància d'aquest gènere en la nostra història, de com ens ha acompanyat al llarg de la nostra evolució i de l'evolució que aquest també ha sofert, resultant en el conte que coneixem avui en dia.

2.2.1 Fase oral

Tot i que coneixem el conte com un gènere escrit, en el seu origen va començar a transmetre's d'una manera oral. És molt probable que abans que s'inventés l'escriptura, els humans tinguessin la necessitat d'explicar històries. Aquestes històries podrien ser tant per explicar el que els hi havia passat com per explicar l'origen del món en el que vivien i altres situacions fantàstiques.

Si ho pensem, la idea de que el conte sorgís per la necessitat d'explicar, per exemple, com s'havia creat el món no és tan boig com pot semblar. Els humans sempre hem tingut la necessitat de poder donar una explicació a tot el que ens envolta, tot i que per justificar-ho vàrem inventar forces sobrenaturals que ho controlaven tot. Suposo que aquesta necessitat sorgeix d'intentar evitar el sentiment de buit que pot provocar saber que estem sols en aquest món.

És evident, doncs, que per l'antiguitat en la qual aquesta fase va transcórrer, no tenim cap registre ni escrit ni oral de les històries que molt probablement els nostres avantpassats tan llunyans explicaren vora la foguera⁷.

2.2.2 Primera fase escrita

Per donar inici a la primera fase de escrita, haurem d'esperar fins els volts del 3050 a.C per trobar un dels primeres exemples de conte. Tot i que no escrits com ho entenem en aquests moments, sinó d'una manera força particular: a través dels jeroglífics. Ens referim als anomenats *Textos de les piràmides*, una col·lecció de textos que els egipcis gravaven en les parets de les tombes faraòniques. El contingut d'aquests solien ser extractes de les teories de la creació, llegendes i conjurs, amb l'objectiu principal d'ajudar al faraó a passar la Duat, l'inframón egipci on es celebrava el judici d'Osiris.

Troblem un inici del conte escrit molt lligat a l'oral, doncs en tots dos casos tot girava entorn a temes sobrenaturals, déus i altres elements fantàstics.

⁷ Eudald Carbonell, reconegut arqueòleg català, defensa que l'aparició del foc va ser clau per la introducció del llenguatge, element que impulsaria el creixement del cervell.

MEDIAVILLA, Daniel. *El gusto por la cocina facilito la aparición del cerebro humano*. [en línia]. <https://elpais.com/elpais/2015/06/10/ciencia/1433931634_070626.html> [Consulta: 15 agost 2018].

Deixant de banda l'Antic Egipte, trobem un exemple que pot ser fruit d'algunes discrepàncies. Parlem ni més ni menys que de la Bíblia. Aquesta no té una estructura de conte, sinó el que fa que entri com a exemple és el fet que algunes de les seves històries més antigues que hi trobem tenen una estructura que recorda a la dels contes, com per exemple la història de Caín i Abel i la de Samsó, entre altres.

La cultura grega també és digna de menció, doncs en aquesta cultura trobem la faula milèsia o també coneguda com a conte milesi, un gènere narratiu nascut al segle II a.C. que explicava una història realista i divertida amb tocs sobrenaturals i un rerefons eròtic o aventurer. Tot això narrat en primera persona, resultant que el seu estil fos col·loquial. Un dels màxims exponents d'aquest gènere fou l'escriptor grec Aristides de Mileto, que precisament del seu nom deriva aquest gènere.

Fem un gran salt fins l'Edat Mitjana. Tot i que en aquesta època hi ha molts títols a destacar, ens centrarem en un dels més reconeguts i que destaca entre els altres. Un llibre que a diferència dels seus contemporanis no va ser escrit en llatí, sinó en àrab: *Les mil i una nits*. Aquesta recopilació de contes tradicionals de Pèrsia, Índia, Egipte i altres cultures, va ser suposadament obra de l'escriptor de contes del segle IX Abu abd-Allah Muhammed el-Gahshigar. Aquesta recopilació també inclou altres gèneres a part del conte, com per exemple la novel·la quan s'explica la història de d'Umar ibn al-Nu'mān i els seus fills. Però a occident tardariem molt a poder gaudir d'aquest recull, doncs hauríem d'esperar fins el segle XVII quan el francès Antoine Galland publicqués la seva adaptació sota el títol *Les Mille et une nuits, contes arabes*⁸ (1704-1717) despertant un gran interès per aquesta obra. Tanmateix, una de les traduccions més importants que s'han arribat a fer sobre l'obra original és la que va portar a terme el britànic Richard Francis Burton, publicada en 16 volums entre 1885 i 1888.

2.2.3 Segona fase escrita

Per a l'inici de la segona fase escrita s'agafa com a referència la meitat del segle XIV, just quan Boccaccio publica el seu famós llibre: el *Decameró*. En aquesta obra, trobem una sèrie de personatges que es refugien, fugint de la pesta que va patir Florència l'any 1348, en una casa als afores de la ciutat. Per intentar fer més amena l'estada fins que puguin tornar a les seves cases, els tres cavallers i les set dames decideixen que cada dia triaran un d'ells per a que dirigeixi les activitats que es duran a terme i la temàtica dels diferents relats que hauran d'explicar cada dia. Durant 10 dies, els diferents personatges explicaran cada dia una història segons la temàtica que s'hagi elegit, elevant el número d'històries a 100⁹.

Com ja hem vist, aquesta obra és un model per a les novel·les curtes però a l'hora també ho és per al gènere del conte, ja que en el seu interior podem trobar varis exemples d'aquest gènere. Aquesta obra va ser font d'inspiració per a diversos autors posteriors, entre els quals destaca l'anglès Geoffrey Chaucer (1340?-1400) conegut per la seva obra *Els contes de Canterbury* (1387). L'obra de Chaucer agafa una aturada en el camí a la peregrinació al Santuari de Becket (situat a la catedral de Canterbury) en una taverna situada al sud de Londres com a excusa per a que els

⁸ Aquesta adaptació no va ser fidel a l'obra original. Sang, adulteri i altres elements que no van agradar a Galland van ser censurats, a més d'afegir altres relats que no formaven part de l'original, com la història d' *Alí Babà i els quaranta lladres*.

⁹ PRAT FERRER, Juan José. Historia del cuento tradicional [en línia].

<https://funjdiaz.net/folklore/pdf/prat_ferrer_historia_cuento_tradicional.pdf> [Consulta: 1 agost 2018]

prop de trenta personatges es reuneixen i decideixen, per iniciativa del taverner, que explicarien quatre històries cadascú per fer passar l'estona: dos en aquell moment i dos més en el camí de tornada. El taverner seria el jutge i el premi a la millor història seria un sopar a la taverna.

La majoria dels 24 contes que s'expliquen són originals, tot i que és veritat que hi ha alguns que tenen moltes semblances amb els inclosos en el *Decameró*. A part, aquest recurs que fa servir Chaucer per donar inici a que els protagonistes comencin a explicar la seva història, pot evocar a pensar que està inspirat en el *Decameró*, però no està comprovat de que Chaucer l'hagués llegit. A més, hi ha diferències que allunyen l'obra de Chaucer de la de Boccaccio, com per exemple que Chaucer intervingui com a narrador i peregrí, o que els mateixos personatges interrompin als altres mentre aquests expliquen les seves històries.

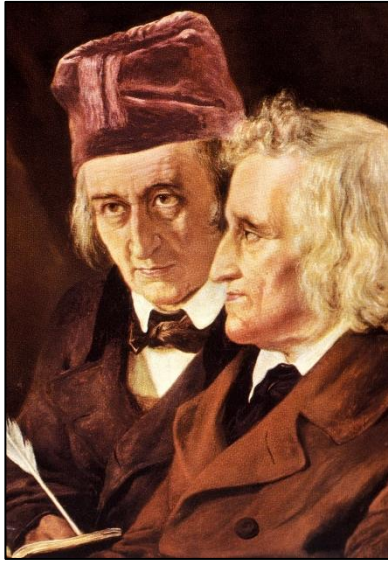
Tot sembla indicar que l'obra hauria d'haver tingut 120 contes, però es pensa que la mort va endur-se'n a Chaucer abans que pogués acabar d'escriure-la. Però que fos una obra inacabada no va suposar cap problema per a que es convertís en un dels pesos pesants de la literatura anglesa i es considerés com a una de les millors obres de l'Edat Mitjana a Anglaterra.

A partir del segle XVII trobem la recol·lecció de molts dels contes que avui en dia encara perduren en les nostres vides, com poden ser els contes del francès Charles Perrault, que recollí i adaptà obres tan populars avui en dia com la *Ventafocs*, la *Bella Dorment* o la *Caputxeta Vermella*. També trobem altres escriptors que faran el mateix amb les anomenades faules, com pot ser Jean de La Fontaine, que va reescriure algunes de les fàbules del gran Isop¹⁰, encara avui en dia presents en la nostra cultura, com poden ser *La Llebre i la Tortuga*, *La Cigala i la Formiga* entre molts altres exemples.

Però si parlem de persones que s'han dedicat a recollir les històries que formaven part de la cultura hem d'esmentar el germans Grimm. Aquests dos germans es van dedicar a recollir les històries del folklore alemany, tan de tradició oral com de contes escrits que trobaven al llarg de les seves investigacions. Tots aquests contes els publicaren en dos volums, publicats el 1812 i 1815, sota el títol *Kinder- und Hausmärchen* (*Contes de la infància i de la llar*) i que no estaven precisament dirigits per a un públic infantil. Però a mesura que el temps va passar, van ser molts els que van criticar el contingut cru i incivilitzat que contenien els diferents contes, sobretot les famílies i figures religioses americanes de mitjans dels segles XIX. Llavors, els germans Grimm van adonar-se del nou públic infantil que tant havien intentat evitar abans i en lloc de treure's de sobre aquest públic, van adonar-se que seria millor adaptar els diferents contes per a que els nens i nenes d'arreu del món poguessin gaudir d'unes històries aptes pels petits de la casa.

---

¹⁰ Isop fou un reconegut escriptor de faules grec del segle VII a. C

3 Retrat dels germans Grimm.

2 Portada del primer volum publicat al 1812 de Kinder- und Hausmärchen.

Avui en dia, la seva feina segueix essent un model per al recull de contes tradicionals i els seus contes s'han convertit en una de les peces fonamentals en la infància de moltes generacions. Tot i que pugui semblar que la tecnologia acabarà per eliminar aquesta peça de la infància de les noves generacions, sempre estaran presents d'una manera o altra, com per exemple a través de pel·lícules —recordem les nombroses pel·lícules que estan i estaran basades en aquests contes tradicionals— videojocs, etc.

Fou André Jolles, un historiador de l'art i lingüista alemany, qui va destacar tot aquest treball i esforç que els germans Grimm van fer amb els contes:

“ El cuento obtuvo verdaderamente su sentido de forma literaria, en el instante en que los hermanos Grimm publicaron su colección llamada Cuentos para niños y familias.”

Ens mantenim en el segle XIX, ja que és a la segona meitat en aquest segle quan els contes experimenten un de les seves millors èpoques, gràcies sobretot a la premsa escrita, que publicà molts d'aquests contes en les seves publicacions. És en aquest segle on trobem un gran nombre d'autors que s'han fet un lloc en la història de la literatura, com és el cas del francès Henry Guy de Maupassant o dels americans Washington Irving i Edgar Allan Poe, entre molts altres destacables.

Entrats ja en el segle XX, les publicacions dedicades a la publicació de contes segueixen a l'alça i oferint material de qualitat a un públic interessat per aquest gènere. Revistes com l'americana *Story-Teller* o l'anglesa *The Standard Magazine* —on és van

4 Portada de la revista The Standard Magazin, volum 73 del mes d'abril de 1927.

publicar les històries del detectiu més famós de la literatura anglesa, Sherlock Holmes— van donar oxigen i repercussió a aquest gènere.

2.2.3.1 *El conte en l'actualitat*

Si observem la situació actual del conte en els nostres dies, veurem que la novel·la és el gènere per excel·lència i els contes ja no tenen tanta importància com en algun dia van arribar a tenir. És cert que encara consumim el conte, sobretot en les generacions més joves com a eina d'educació i d'entreteniment, provocant que el veiem com un gènere per a infants, quan la realitat no pot estar més lluny. Parlem de tots els subgèneres que han aparegut al llarg del temps en els contes, com per exemple (i és just el que ens interessa) el conte de terror.

2.3 El conte de Terror

La definició de conte de terror té moltes semblances amb la del conte, ja que es tracta d'un subgènere d'aquest. Així doncs, trobem que el conte de terror és un composició literària breu que relata uns fets fantàstics amb l'objectiu de provocar por o horror en el lector. Però, per què interessa aquest subgènere als lectors? Doncs bé, la idea més popular és que s'utilitza com una eina per preparar-nos a l'horror que trobem en la vida real. Molts autors han defensat aquesta idea, com l'escriptor i filòsof estatunidenc Jacques Barzun en l'*Enciclopèdia Penguin de l'horror i del sobrenatural*:

“el interés por este tipo de historias cabe interpretarlo como un intento práctico de introducir un orden y estructura en la imaginación, endureciendo así el alma contra sus amenazas: en una palabra, estos cuentos se usan como antídoto.”

O altres autors de renom en el gènere del terror, com l'escriptor americà de terror Stephen King que en el seu assaig titulat *Dansa Macabra* (1981) escriví:

“¿Por qué motivo van a sacarse de la nada cosas horribles, cuando hay tanto horror real en el mundo? La respuesta parece ser que inventamos horrores para ayudar a hacer frente a los reales. Sirviéndonos de la portentosa imaginación humana, nos aferramos a esos mismos elementos que introducen discordia y destrucción, a fin de convertirlos en herramientas de desmantelamiento de sí mismos.”

Així mateix, per escriure o per a considerar una narració un conte de terror s'han de complir tres elements essencials. El primer de tots és l'especial atenció que se li ha de donar a l'hora de construir l'atmosfera en la qual passa l'acció. Un conte de terror amb una ambientació poc treballada i que no transmeti cap sentiment al lector no és tan eficaç com un altre que pugui arribar a transmetre un sentiment de tensió, de malestar o qualsevol altre de les sensacions que es poden arribar a aconseguir a través d'aquest element. A l'hora d'escriure el meu conte, he volgut descriure tant com he pogut els llocs on tenia lloc l'acció, per facilitar que el lector pogués viure l'història tan a prop com fos possible.¹¹

El segon d'aquests elements té en compte l'estructura seqüencial de la història, de manera que ajudi a fer creure al lector que allò que està llegint pugui ser real. Aquesta és una eina molt important a l'hora de fer aflorar el sentiment de terror en el lector; es juga amb la possibilitat de que allò pugui ser real i que et pugui passar a tu.

---

¹¹ Veure punt 4.4 per més informació sobre els espais.

Finalment trobem que el tercer element és que en tots els contes de terror es tracta una de les infinites cares que el Mal pot adoptar, i és per aquest motiu que moltes persones volen obviar qualsevol consideració, moralista o sensible, quan el llegeixen. És el cas del relat *La isla de Anghenfil* que vaig escriure per participar en l'edició del 2018 del concurs de Sant Jordi de l'institut Carles Rahola i Llorens. És un clar exemple de les cares que el mal pot adoptar, ja que simplement és un monstre que mata al protagonista sense cap motiu; és simplement un monstre que mata.

Però això no exclou que els autors puguem incloure elements per a no limitar el nostre conte a una simple cara del Mal, que justament és el que jo he plasmat en el meu conte; hi ha un motiu per el qual mor, no és simplement un monstre que apareix del no-res i el mata. Hi ha un perquè — no explícit però— per la seva mort, hi ha una reflexió que he intentat transmetre. No totes les lleis s'han d'obeir en la literatura. La literatura és com un cavall salvatge al qual no pots intentar posar límits perquè, en el moment en el qual passi això, ja no serà un cavall salvatge, sinó un cavall vulgar com n'hi ha de milions.

Una vegada ja tenim una idea del significat d'aquest subgènere, repassarem el conte de terror al llarg dels anys i de com ha canviat en el transcurs d'aquests.

2.3.1 Antecedents

Al llarg de la història trobem elements que ens poden fer recordar als contes de terror, com per exemple totes aquelles llegendes sobre dimonis o altres éssers sobrenaturals que van ser tan populars en la cultura dels pobles d'arreu del món. Trobem bruixes en obres tan importants en la literatura universal com en la *Odisea* d'Homer (segle VIII a. C.) o quan en la comèdia *Les granotes* d'Aristòfanes (448 a. C – 380 a. C) apareix una fera, l'Empusa, amb el rostre en flames i que pot adoptar diferents formes, entre les quals hi ha la d'hetera¹² per tal de seduir als homes i així alimentar-se de la seva sang.

Oi que ens recorda a un ésser fantàstic, nocturn, que no li agrada l'all i que s'alimenta de la sang de les seves víctimes? Exacte, l'Empusa té una semblança amb el vampir, una figura que ha aparegut en moltes cultures sota diferents noms al llarg de la història.

En pocs mots, no hi ha un inici on, a partir del qual comença el conte de terror i abans no hi ha rastre d'aquest. El conte de terror no apareix del no-res; va evolucionant al llarg del temps (i encara ho està fent) on trobem diferents moments importants que han significat un abans i un després de com entenem aquest subgènere del conte.

---

¹² Paraula d'origen grec (*ἑταίρα*) que designa la persona de sexe femení d'alt nivell social i cultural que es dedicava a mantenir una relació (sexual o no) amb un home a canvi de diners.

2.3.2 La literatura gòtica

Una parada obligatòria en el transcurs de la història del conte de terror és a finals del segle XVIII, on el gènere del terror evoluciona d'una manera espectacular, amb autors que decideixen agafar el terror com a gènere principal per les seves obres. Trobem autors com Horace Walpole amb el seu *El castell d'Otranto* (1764) que treballen sota el paraigües d'un nou gènere: la literatura gòtica. Un nou gènere que s'inicia precisament amb l'anterior obra i que englobarà diverses obres i autors d'alta qualitat i d'altres que també s'hi relacionaran, com Edgar Allan Poe o E.T.A Hoffman. Nascuda a finals del segle XVIII a Anglaterra, la literatura gòtica té semblances amb el Romanticisme¹³, com l'oposició al pensament dominant de la Il·lustració¹⁴, el Racionalisme, que defensava que només a través de la Raó la humanitat podria arribar al coneixement vertader i a la felicitat perfecte. Trobem una literatura on hi abunden castells, monestirs, cementiris, criptes i les descripcions abundants ajuden a crear una atmosfera, que es veu complementada per personatges com homes llop, vampirs, dimonis, *Doppelgänger*¹⁵, entre altres.

A part de Walpe, autores com Clara Reeve amb el seu *The Champion of Virtue* (1777)— que no va tenir cap problema en admetre que es tractava de l'hereu literari de *El castell d'Otranto*— i Anne Radcliffe amb obres tan destacables com *The Mysteries of Udolpho* (1794) són clares referents per aquest gènere. Però la literatura gòtica no només es desenvoluparà al segle XVII, doncs trobem obres gòtiques que s'escriuran al llarg del segle XIX i XX, com *La llegenda de Sleepy Hollow* de l'estatunidenc romàntic Washington Irving (1783-1859). Basat en un conte alemany popularitzat pels danesos de la Nova York de la postguerra, va ser publicat per Irving al 1820 dintre de la seva col·lecció *The Sketch Book of Geoffrey Crayon* i que avui en dia encara segueix present gràcies al cinema i a la televisió. Un altre exemple és una de les obres l'escriptor irlandès Bram Stoker (1847-1912), famós internacionalment pel seu *Dràcula* (1897). Per posar fi a aquest punt, m'agradaria explicar un dels grans esdeveniments que el gènere del terror ha viscut en la seva història; un moment que marcarà un abans i un després en la història del gènere del terror. Un punt d'inflexió que té data, la matinada del 17 de juny de 1816 i lloc, en una mansió vora el llac Lemán, a Suïssa. Estic parlant ni més ni menys que del naixement de *Frankenstein o el Prometeu modern* de mans de l'escriptora londinenca Mary Shelley (1797-1851), la novel·la gòtica per excel·lència.

Ens situem a finals del mes de maig de l'any 1816, quan el poeta Lord Byron i el seu metge i amic John Polidori s'instal·laren a l'anomenada Villa Diodati, una mansió a

5 Imatge de l'escriptora anglesa Clara Reeve.

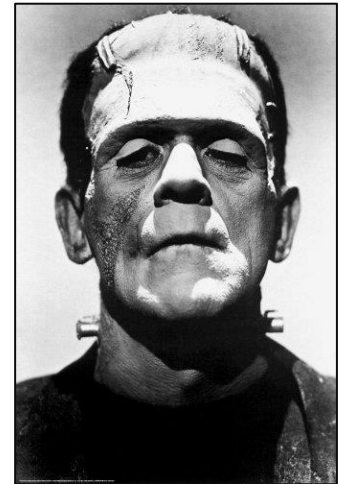
¹³ Vegeu punt 2.3.3 per més informació

¹⁴ Moviment cultural i intel·lectual europeu iniciat al segle XVIII a Anglaterra. Es caracteritza per l'ús d'un pensament racionalista i secularitzat i per la confiança cega en l'home, la ciència i el progrés.

¹⁵ Mot alemany que s'usa per referir-se al doble fantasmagòric o de carn i os d'una persona viva.

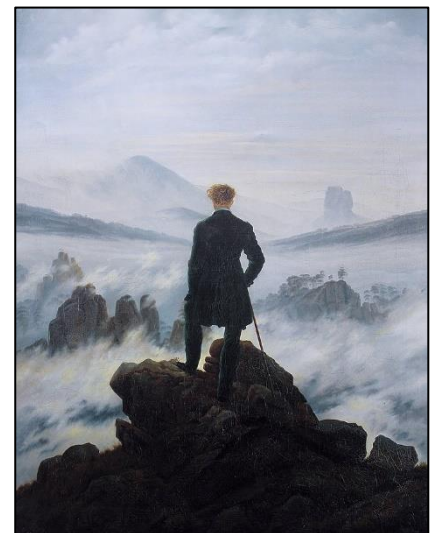
tocar del llac suís Lemán. Però la llista d'hostes no estava encara completa: Percy Shelley, la seva esposa Mary Shelley i la seva germana, Claire Clairmont, van acompanyar a Byron i Polidori en les seves vacances d'estiu. Tot i que el lloc és idíl·lic, el temps no ho va ser tant. Va ser aquell mateix any que, com a conseqüència de l'erupció del volcà Tambora, va passar a anomenar-se com a 'l'any sense estiu'. En lloc de les temperatures agradables de l'estiu suís, les tempestes van dominar el petit país, privant als nostres protagonistes de poder gaudir d'unes vacances d'estiu normals. Després d'una conversa sobre el galvanisme¹⁶ entre Mary i Byron i la lectura del *Fantasmagoriana*¹⁷ (1812), sorgí la idea de que cadascú escrivís un relat de tema sobrenatural. Tots els presents excepte Claire van accedir a participar; Percy i Byron començaren una història de fantasmes, però que cap dels dos van acabar, mentre que Polidori i Shelley començarien dos de les obres més destacables d'aquest gènere: *El vampir* (1819) de Polidori i *Frankenstein o el Prometeu modern* (1818) de Shelley. L'obra de Polidori, tot i ser el primer relat sobre vampirisme publicat a Anglaterra i convertir-se en tot un èxit, no pot competir amb l'obra de Shelley mundialment reconeguda gràcies sobretot —un altre cop— a les més de 40 adaptacions cinematogràfiques que s'han produït al llarg de la història, convertint el monstre de Mary Shelley en tot una icona del món del terror.

6 El britànic Boris Karloff caracteritzat per la pel·lícula *Frankenstein* (1931).

2.3.3 El Romanticisme

El Romanticisme és un corrent cultural i polític que neix a finals del segle XVIII a Alemanya, del qual algunes característiques ja hem vist al punt anterior, com és l'oposició al Racionalisme i el gust per l'art medieval (criptes, cementiris, ruïnes...). Defensaven la originalitat, la capacitat de creació de l'artista, el predomini dels sentiments per sobre de la Raó i la lletjor, l'horror, la mort i la força de la naturalesa com a valors estètics. Com a corrent polític, cal destacar el fort sentiment nacionalista que neix arran d'aquest moviment, quan els pensadors alemanys creen un concepte de nació diferent al creat a la Il·lustració, que es va escampar per tota Europa gràcies a Napoleó. Mentre que els pensadors il·lustrats defensaven que era el conjunt de la gent qui formava la nació, els

7 Caminant damunt un mar de boira, pintura romàntica per excel·lència de l'alemany Caspar David Friedrich (1814).

¹⁶ Teoria del fisiòleg alemany Luigi Galvani que explica com el cervell dels animals produeix electricitat que es transfereix per mitjà dels nervis als músculs, on s'acumula i es dispara per produir el moviment dels membres. La possibilitat de reanimar un cadàver a través de l'electricitat va evocar en nombrosos experiments amb la teoria de Galvani, però no cal dir que van ser un fracàs.

¹⁷ Antologia francesa de contes de fantasmes d'origen alemany traduïts per Jean-Baptiste Benoît Eyriès i publicada l'any 1812.

romàntics alemanys defensaven un concepte de nació basat en la tradició i en la diferència (la llengua, la cultura, la religió...).

Centrant-nos en la literatura, el conte de terror comença a tenir protagonisme quan escriptors alemanys com Ernst Theodor Amadeus Hoffmann (1776-1822) comencen el comencen a explorar. Entre les obres de Hoffman hi destaquen títols com *Vampirisme* (1821) *L'autòmat* (1814) o *L'home de sorra* (1817), que servien d'inspiració per escriptors posteriors, com per exemple per l'americà Edgar Allan Poe.

A França, trobem un dels escriptors que va introduir el Romanticisme al seu país i que, com Poe, era un admirador de l'obra de Hoffman: Charles Nodier. Tal era així que va escriure contes on apareixien vampirs, fantasmes i altres espectres, com per exemple *El espectro de Olivier* o *El fantasma del castell Egmont*, tots dos publicats en la col·lecció de Nodier titulada *Infernalía* (1822).

Però el Romanticisme no acaba aquí, doncs són molts els autors que cultivaran aquest gènere però que no van arribar a ser considerats referents, com és el cas Victor Hugo o el de l'espanyol Gustavo Adolfo Bécquer —que destacà amb les seves *Leyendas*, un conjunt de narracions entre les quals es troben peces de terror com *El monte de las ánimas*— entre altres.

Un dels pesos pesants del conte de terror és, sens dubte, Edgar Allan Poe (1809-1849), que va aconseguir elevar en els anys trenta del segle XIX el conte de terror al seu punt més àlgid i així convertir-se en uns dels personatges clau quan parlem del d'aquest gènere. L'ambient que creà en les seves obres és tot un referent, la seva forma de culminar les seves obres encara avui en dia sorprèn. En definitiva, la capacitat creativa de Poe és una de les grans virtuts a destacar d'aquest escriptor, que gràcies a les seves obres gaudeix d'una immortalitat envejable que encara dura en els nostres dies.

2.3.4 Segle XX

Ja entrats al segle XX, l'altre pes pesant en el conte de terror segons la crítica ha estat també un americà: Howard Phillips Lovecraft o més conegut com a H.P. Lovecraft (1890-1937). Trobem un escriptor que va ser capaç de crear el que molts avui en dia la consideren l'última mitologia que Occident ha conegut: *Els mites de Cthulhu*. Barrejant ciència-ficció amb l'horror, Lovecraft va aconseguir crear tota una nova mitologia repleta de monstres i de deus que encara avui en dia desperta curiositat entre els lectors. És curiosa la forma com va construir-se aquesta mitologia; trobem que Lovecraft agafà, a part de crear ell monstres i deus, diferents personatges d'altres obres i connectar-les amb la seva, com per exemple en el cas del Wendigo¹⁸, per enriquir el món que havia crea. Però encara va a més, doncs Lovecraft va veure com altres

8 Fotografia de H.P. Lovecraft (1915).

¹⁸ Esperit que forma part de la mitologia dels algonquins, un dels pobles nadius americans, i apareix en llegendes en la Regió dels Grans Llacs (est dels Estats Units) i al Canadà. L'escriptor anglès Algernon Blackwood (1869- 1951) va ser un dels primers en incloure aquest personatge en una obra de ficció titulada *The Wendigo* (1909)

autors començaven a escriure per ampliar aquesta mitologia, formant el que es coneix com 'el cercle de Lovecraft' amb els quals tenia una molt bona relació i junts, van poder donar forma a l'herència literària que ha perdurat fins als nostres dies.

En la segona meitat del segle, trobem autors que explotaran el gènere del terror, tant en novel·la com en conte. Peter Straub, Robert Bloch amb *Psycho* (1959) —coneguda mundialment per l'adaptació que Alfred Hitchcock va dur a la gran pantalla— Shirley Jackson o Stephen King, són només alguns dels autors que destacaren (i alguns com King encara ho fan) en aquest segle gràcies al terror.

2.3.5 Actualitat

Avui en dia però, la realitat és que no es consumeixen els contes de terror tal i com es consumien en èpoques anteriors, sobretot per l'aparició d'altres maneres de poder viure el terror. Trobem un gran repertori de pel·lícules, series, còmics i altres formes a través dels quals podem gaudir d'històries de terror. Però potser una de les competències més directes al conte de terror que ha sorgit en els darrers anys ha sigut els anomenats *creepypastas*, que es popularitzaren gràcies a la plataforma You Tube, amb usuaris com el veneçolà Dross Rotzank dedicats a explicar-les als seus subscriptors. El terme creepypasta engloba totes aquelles imatges, vídeos i històries que tenen com a finalitat provocar el terror en l'espectador, que encara circulen per la infinitat de *blogs* de terror o com ja hem vist, a través de plataformes com You Tube. El seu nom deriva de les paraules angleses *creepy* (que provoca terror) i *copypaste* (referint-se al mètode de com s'escampen per la xarxa, copiant (*copy*) el text d'un lloc web i enganxant-lo (*paste*) en un altre).

9 Il·lustració de Slenderman, un dels creepypastas més famosos.

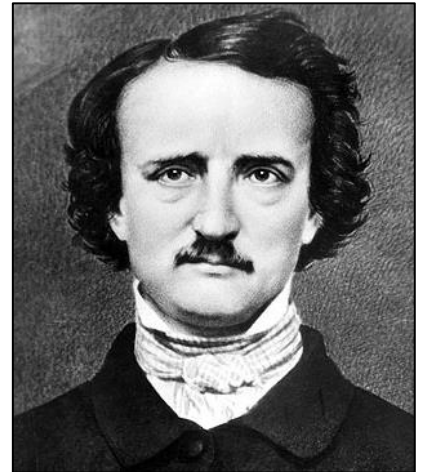
3. OBRES I AUTORS ESCOLLITS

Per entendre encara més el conte de terror, sabia que amb la part teòrica no era suficient. És per això que vaig decidir triar uns autors amb les algunes de les seves obres més famoses i a continuació analitzar-les amb l'ajuda d'una fitxa¹⁹ que he creat, i viure així el conte de terror més enllà d'una simple definició en el diccionari.

3.1 Autors del Romanticisme

3.1.1 Edgar Allan Poe

Des de l'inici del treball, ho tenia clar. Havia de llegir un dels grans, per no dir el més gran. Havia de llegir a Edgar Allan Poe. No va ser fàcil triar entre tots els seus contes, però vaig acabant decidint-me per *El corazón delator* (1843) i *La máscara de la muerte roja* (1842), ambdós inclosos en el volum 1 de l'obra *Edgar Allan Poe: Todos los cuentos* amb les traduccions de l'argentí Julio Cortázar. Abans de passar a les fitxes és necessari aclarir que Poe es classifica dintre d'un dels subgèneres del Romanticisme: el Romanticisme Obscur. Nascut als Estats Units al segle XIX, el Romanticisme Obscur es caracteritza per històries de marginats socials que ofereixen comentaris sobre si la naturalesa de l'home el salvarà o no. Hi ha altres noms a part de Poe en aquest gener, com són Herman Melville amb el seu *Moby-Dick* (1851), Mary Shelley o Lord Byron²⁰.

10 Foto de l'escriptor americà Edgar Allan Poe.

¹⁹ Al llegir els contes en castellà em sentia més còmode analitzant els diferents contes en l'idioma que els he llegit.

²⁰ Mary Shelley i Lord Byron son dos autors que s'han associat a ambdues corrents, ja que hi ha característiques que les trobem a les dues.

Ficha técnica del cuento	
Título : El corazón delator	
Autor: Edgar Allan Poe	
Época/ movimiento: Romanticismo oscuro	
Elementos de la narración	
Elementos que aportan misterio	Léxico: ninguno a destacar
	Elementos premonitorios: poner la silla encima de dónde estaba el cadáver
Punto de vista narrativo	El narrador que utiliza Poe en este cuento está en primera persona y es el propio asesino que narra el asesinato que hizo.
Espacio	El asesinato transcurre en la casa del (viejo) y según como se interprete, el otro espacio puede ser una sala de interrogatorios o una visita al psicólogo o simplemente
Personajes	El asesino y la víctima serían los personajes principales y los oficiales de policía, los secundarios.
Tiempo	Predominan los verbos en pasado utilizados para relatar el asesinato.
Valoración personal del cuento	
Intención del autor	Des de mi punto de vista, Poe utiliza esa interpelación del asesino al lector para atraerlo y que el relato no lo note tan distante, que crea por un segundo que forma parte del mundo de ese cuento.
Elementos a destacar del cuento	<ul style="list-style-type: none"> - La insistencia del asesino de que no está loco, que es solo una agudeza de los sentidos. - El motivo por el cual quiere matar al viejo: el ojo ciego. Cuando mata al ciego expresa que "Su ojo no volvería a molestarme" - La paciencia del asesino para cometer el asesinato - Al final, el asesino confiesa por que escuchaba en su cabeza el latir del corazón del viejo. Esto es un claro ejemplo de su locura, pero Poe también hace que esta locura esté relacionada con lo que el asesino dice tener: una agudeza de los sentidos.

Ficha técnica del cuento	
Título : La máscara de la muerte roja	
Autor: Edgar Allan Poe	
Época/ movimiento: Romanticismo oscuro	
Elementos de la narración	
Elementos que aportan misterio	Léxico: muchedumbre, pesadilla, estremecimiento, escalofrío, horrible, grotescos, etc.
	Otros elementos: la sala negra con el color escarlata de las ventanas, que del mismo color son las manchas que presentaban los enfermos de esta peste y el hecho de que a todo el mundo le inspire desconfianza y miedo es un signo premonitorio de que algo horrible va a pasar en esa sala.
Punto de vista narrativo	El narrador que Poe utiliza en esta obra se asemeja a una persona explicando una historia.
Espacio	Una excéntrica abadía fortificada, al gusto del protagonista: el príncipe Próspero. La acción más importante del relato transcurre en los 7 salones que el príncipe utiliza para dar el baile de máscaras. La sucesión de estos siete salones no daba lugar a una galería en línea recta como era habitual, pues dado el amor del príncipe a lo extraño el resultado era que cada salón estuviera delimitado, por ejemplo, por un recodo y en cada salón había dos ventanas góticas que dejaban entrar la luz que provenía de unos corredores cerrados que rodeaba los salones. Los ventanales tenían el mismo color que el del salón — azul, púrpura, verde, naranja, blanco, violeta, negro— menos en el caso del último, que era el salón negro, dónde las ventanas tenían una tonalidad escarlata, de sangre.
Personajes	El protagonista de esta obra es el príncipe Próspero, una persona de gustos excéntrico que alguna gente pensaba que estaba loco. Junto a él están los cortesanos, su corte y artistas para entretener a los invitados durante su encierro. El antagonista de este cuento es la Muerte Roja, la enfermedad, que se personifica cubierta con una mortaja salpicada por sangre y una máscara aterradora con el 'horror escarlata' (las manchas escarlatas de los enfermos)
Tiempo	Uso de verbos en pasado.
Valoración personal del cuento	
Intención del autor	En mi opinión, Poe nos intenta advertir de que la muerte es un final del que nadie se puede escapar; es el destino de cada ser morir. Esta interpretación tiene bastante peso pues es sabido que cuando Poe escribe este cuento, algunos seres queridos habían fallecido. Por lo tanto, es un recordatoria para todos los lectores: todos tenemos que morir, no se puede burlar a la muerte.

Elementos a destacar del cuento	<p>-Descripción detallada de los salones, es decir, Poe se toma sus líneas para describir los siete salones.</p> <p>-El terror que sienten los asistentes al reloj del salón negro y el miedo que sienten por este último. Los invitados tienen miedo de esa sala, les parece tenebrosa y justamente es donde la Muerte Roja mata al príncipe e infecta a todos los presentes.</p>
--	--

3.1.2 Gustavo Adolfo Bécquer

Gustavo Adolfo Domínguez Bastida Insausti de Vargas Bécquer Bausa o més conegut com a Gustavo Adolfo Bécquer (1836-1870), fou un escriptor espanyol del segle XIX. Tot i que les seves obres es daten dins del que s'anomena com a *Romanticismo tardío*²¹, l'obra de Bécquer està molt influenciada pel Romanticisme alemany de Heinrich Heine, pel Costumisme²² i pel ja citat *Romanticismo tardío*.

La seva obra més destacada és *Rimas y leyendas* (1871), una obra que recull totes les seves llegendes que havia publicat en diversos periòdics durant els anys 1858-1864 i les seves poesies, que mai havien estat publicades fins al moment. Les seves amistats foren les encarregades de editar aquest llibre, intentant ajudar a la viuda i filla de Bécquer.

En el meu cas, m'he centrat en les diferents llegendes que va escriure, molt influenciades pel romanticisme alemany, a l'hora per exemple de situar les seves històries en èpoques passades i en llocs nocturns i misteriosos. D'entre totes aquestes, hi ha una que la crítica destaca per sobre les altres, que és precisament la que he analitzat: *El monte de las ánimas*.

A part d'ajudar-me a comprendre el seu estil d'escriptura, el conte de Bécquer ha influït en la manera de com diferenciar les diferents parts del meu conte. En el seu conte, Bécquer el divideix en un total de 4 parts (excloent la introducció), totes elles introduïdes per números romans. En el cas del meu conte, he seguit aquest estil d'introduir les diferents parts amb números romans i a l'hora he afegit un nou detall: l'epíleg.

11 Retrat de Gustavo Adolfo Bécquer, pintat pel seu germà Valeriano Bécquer, 1862.

²¹ El Romanticismo tardío o Posromanticisme, fou un moviment cultural i polític que neix com un intent de conciliar i superar el Romanticisme i el Realisme a meitats del segle XIX.

²² Moviment artístic que s'interessa pel folklore d'una societat.

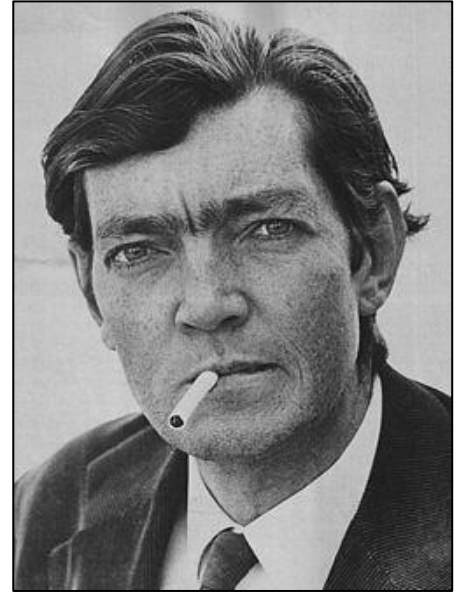
Ficha técnica del cuento	
Título: El monte de las ánimas	
Autor: Gustavo Adolfo Bécquer	
Época/ movimiento: Romanticismo	
Elementos de la narración	
Elementos que aportan misterio	Léxico: el viento azotaba, gemía; las vibraciones de la campana eran lentas, sordas, tristísimas; un chirrido agudo prolongado y estridente; crispador.
	Otros elementos: la propia leyenda del monte de las ánimas, el viento contra los cristales, la descripción de la entrada de alguien en la habitación de Beatriz.
Punto de vista narrativo	Tercera persona, narrador omnisciente. Explica una historia.
Espacio	La acción pasa en Soria. El monte de las ánimas y el palacio de los condes de Alcudiel
Personajes	Alonso y Beatriz.
Tiempo	El tiempo verbal está en pasado. Es una historia que según el propio Bécquer la ha oído en Soria y que con miedo procede a escribirla.
Valoración personal del cuento	
Intención del autor	No es más que un cuento de terror, pero al iniciar el relato con un pequeño prólogo que nos transmite esa sensación de terror y de veracidad, el terror aumenta. Incluso me aventuraría a decir que Bécquer intentaba transmitir la idea de que las leyendas que se explicaban en los diferentes pueblos y ciudades pudieran ser verdad, tomándonos de una manera un poco más seria a estas.
Elementos a destacar del cuento	La tensión provocada por el misterioso visitante a la habitación de Beatriz; la manera de introducir-nos la historia y la propia división de esta son algunos de los elementos que más me han llamado la atención.

3.2 Julio Cortázar

Un dels escriptors argentins més destacats del segle XX és probablement Julio Cortázar (1914-1984). Amb la seva obra, Cortázar va explorar el realisme màgic, un gènere que barreja la realitat, el mite i la natura; en poques paraules, crea una història realista però hi apareixen elements fantàstics i sobrenaturals. Escriví tant novel·la, contes, poesia i teatre, però Cortázar destaca sobretot per la seva novel·la *Rayuela* (1963) i amb els seus contes, amb títols tan famosos com *Carta a una senyora en París* (1951), *Axolotl* (1953) i *Casa tomada* (1951), tots ells inclosos en els diferents reculls que va publicar al llarg de la seva vida, com *Bestiario* (1951) o *Final del Juego* (1956). A part de Cortázar, el realisme màgic va ser present en l'obra de molts altres autors, un dels més famosos el colombià Gabriel García Márquez (1927-2014) amb *Cien años de soledad* (1967) i un escriptor de casa nostra, el barceloní Pere Calders (1912-1994) amb *L'ombra de l'atzavara* (1963) van explorar el realisme màgic.

És cert que Cortázar no es va dedicar a escriure contes de terror. Tot i així, l'he volgut llegir per ser un gran admirador de l'obra de Poe, fins al punt de traduir els seus contes a l'espanyol. A més, Cortázar és famós per la seva gran habilitat a l'hora de crear tensió, fet que també ha sigut decisiu a l'hora de triar-lo.

12 Foto de Julio Cortázar, 1967.

Ficha técnica del cuento	
Título: Casa tomada	
Autor: Julio Cortázar	
Época/ movimiento: Realismo Mágico	
Elementos de la narración	
Elementos que aportan misterio	Léxico: No he encontrado ningún elemento a destacar
	Otros elementos: El lector no sabe quién es esa cosa que va ocupando el edificio, pero parece que los dos protagonistas tienen una ligera idea ya que no se asustan cuando toman por primera vez una parte de la casa. Explicar acciones cotidianas que pasan a ocupar la mayoría del texto, dejando de lado lo que al lector es más importante: quien o que ha tomado la casa.
Punto de vista narrativo	Primera persona, relato de un hecho que ya ha pasado.
Espacio	La casa propiedad de los dos hermanos
Personajes	Los dos hermanos y esas cosas
Tiempo	Cortázar utiliza mayoritariamente verbos en pasado
Valoración personal del cuento	
Intención del autor	Según el propio Cortázar, el cuento surgió de una pesadilla. No va más allá, pero en una entrevista Cortázar acepta una segunda interpretación de su cuento, aceptando que ese sueño tuviera algo que ver con la situación política de Argentina en esos años.
Elementos a destacar del cuento	No hay más cosas a destacar de lo que ya se ha destacado anteriormente.

Ficha técnica del cuento	
Título: Continuidad de los parques	
Autor: Julio Cortázar	
Época/ movimiento: Realismo Mágico	
Elementos de la narración	
Elementos que aportan misterio	Léxico: no he encontrado ningún elemento a destacar.
	Otros elementos: el hecho de que el tiempo, el anochecer, sea el mismo en las dos capas conduce al lector a creer que esas dos capas son en realidad una, la misma.
Punto de vista narrativo	Cortázar utiliza un narrador omnipresente
Espacio	La historia tiene lugar en el estudio del protagonista de la capa 1.
Personajes	Los personajes se pueden dividir en dos grupos: los que pertenecen a lo que llamaré capa uno, el lector de la novela; y la capa dos englobará a los dos enamorados.
Tiempo	Uso de verbos en pasado
Valoración personal del cuento	
Intención del autor	Personalmente, creo que la intención de Cortázar en este relato es mostrarnos lo difusa que puede llegar a ser la línea que separa la realidad a la ficción. Apelaré al famoso dicho 'la realidad supera a la ficción' para englobar mis opiniones sobre este cuento.
Elementos a destacar del cuento	<p>-El juego de Cortázar que hace entre la realidad y la ficción, haciéndonos creer que en algún momento sus caminos pueden coincidir.</p> <p>- El uso de, como le llamo yo, 'una segunda capa': la primera capa se referiría a la historia del hombre que lee la novela y la segunda, a la propia historia de la novela que se está leyendo el protagonista de la capa uno.</p> <p>-Jugar con falsas pistas, por ejemplo: el hecho de que esté anocheciendo en las dos capas hace deducir erróneamente que estas dos son en realidad la misma, el hecho de que en las dos capas se mencione a un mayordomo, entre otros elementos que pueden conducir a la idea de que sea una sola capa.</p>

4. EL MISTERIO DE LA MUJER DE NEGRO

[enllaç per poder llegir el conte en PDF:

https://drive.google.com/drive/folders/1h9xSpO6VWoxr1BH_tNtQPrq2Wbs7GW8X?usp=sharing]

4.1 Procés de creació

Per fer qualsevol obra tant literària com d'un altre gènere, com la pintura o la música, hi ha unes etapes que es repeteixen i que tenen com a resultat el text, la cançó o el quadre final. Al llarg dels següents punts, explicaré com han sigut les etapes per la creació del meu conte, des de aquell moment en el qual em va venir la inspiració fins les diverses correccions finals abans de l'enquadració. Comencem.

4.1.1 Inspiració

Hi ha autors que no creuen— o més ben dit, no volen creure— en la inspiració. Autors i autores que refusen les idees que els hi venen al cap; pensen i pensen, refusen el primer pensament que ha entrat en la seva ment, doncs diuen que no és bo. Que mai les primeres idees són bones. Massa perfeccionistes? Potser, però la realitat és que cada autor és un món. Mai s'ha pogut, es pot ni es podrà definir la paraula autor i que sigui vàlid per a tothom. Suposo que això també repercuteix en la resta del món literari, no només als autors.

Pels que sí creuen en la inspiració, saben que aquesta pot aparèixer en qualsevol moment. Una conversació en un bar entre desconeguts, un regal d'aniversari, un soroll, una olor i qualsevol altre estímul que comenci a moure els engranatges de la teva imaginació, que és el que em va passar a mi. En el meu cas, tot va començar per una reflexió.

Sortia de casa dels meus avis, una visita que faig sempre que puc. Me'n recordo que estava creuant la porta, i em va venir al cap la següent frase 'per a un cec, tot la seva vida és de nit'. El meu avi és totalment cec d'un ull, i l'altre només té una visió del 20% i això em va fer pensar en les persones cegues, i de com seria de difícil per mi ser-ho. I em va venir la frase. Al principi no vaig donar-li importància, era una reflexió més de les moltes que feia al llarg del dia, però aquella era diferent. No podia parar de donar-li voltes, pensant que podia fer amb ella. I va ser quan els engranatges van començar a girar; el meu conte havia d'incloure la ceguera. El vell cec va ser el primer personatge que vaig crear i al voltant del qual vaig començar a desenvolupar la història.

4.1.2 Redacció

Com ja explicat abans, cada autor és un món i escriu de manera diferent. No em refereixo només a l'estil, sinó també al moment per escriure. Hi ha autors que prefereixen escriure quan la llum del sol està en el seu màxim esplendor, altres que prefereixen la presència de la lluna. Uns prefereixen escriure a mà, en papers o blocs de notes, mentre que els altres prefereixen fer ús dels portàtils, tablets i altres aparells electrònics. No hi ha cap suport ni moment del dia que sigui el millor per escriure, simplement és una qüestió de gustos.

En el meu cas, tot el procés d'escriptura del conte va durar unes tres setmanes; tres setmanes on escrivia en el meu portàtil, teclejant les prop de 8200 paraules que el constitueixen. I us preguntareu, quin era el meu moment específic per escriure?

El meu moment de màxima productivitat literària era (i és) quan plovia, o en el seu defecte quan queia la nit. No sé el perquè, però no m'agrada escriure quan fa bon temps, quan el sol està present; la gran majoria de vegades escrivia fins a altes hores de la nit. Eren moltes les vegades que mentre escrivia un fragment, la inspiració feia que ja tingués una nova idea per incloure a la història. Potser em provoca una mica de rebuig admetre-ho, però sí; escrivia quan em venia la inspiració. Al llarg del procés de redacció m'he trobat moltes vegades que, quan acabava un fragment, no sabia com continuar. No penseu que no tenia ni idea de l'estructura que tindria la meva obra; al contrari, ja tenia clar quina era la que havia de seguir. Però eren els detalls, el com fer avançar la història i altres aspectes que moltes vegades sorgien quan parava d'escriure i deixava descansar la meva ment, rumiant les diferents formes per continuar fins que tornava a escriure al dia següent.

Finalitzar el conte no significava haver finalitzat tot el procés de creació, doncs encara en faltava un de molt important: la revisió.

4.1.3 Revisió

La fase de revisió és una etapa molt important en aquest procés de creació. No és gens fàcil repassar una i una altra vegada tot el conte, és una feina lenta i repetitiva que pot donar lloc a que hi hagin errors que passin desapercibuts.

En la primera revisió²³, es van detectar una gran quantitat d'errors tan ortogràfics com sintàctics. Pel que fa als errors sintàctics, hi destaca les excessives repeticions de mots com Tony. Per aquets errors tinc un motiu: el fet d'escriure un capítol al llarg de diferents dies va provocar la majoria d'aquests errors, i com ja he explicat abans, tota la meva atenció estava en escriure. A part d'això, també es va decidir incorporar un nou personatge: el revisor del tren.

En les següents revisions es van detectar altres errors que no s'havien vist en la primera, com per exemple els canvis en el color de la camisa del protagonista²⁴ i altres errors ortogràfics que no es van detectar en les anteriors revisions.

4.1.4 Enquadernació

Aquesta etapa no és necessària, però he de reconèixer que veure la meva obra enquadernada em despertava emoció. Per fer-la, vaig dirigir-me a la copisteria Stein Girona, on molt amablement em van explicar quin era exactament el procés per poder convertir el meu arxiu de text en un conte enquadernat. Simplement, vaig haver de passar l'arxiu del conte de A4 a A5, dissenyar la portada i la contraportada, que en aquest cas seria el dibuix del corb (que apareix també dins del conte) per la portada i una petita sinopsi juntament amb el dibuix de la fulla flotant per la contraportada.

---

²³ Podeu veure la primera revisió a l'Annex 1. Moltes gràcies a Maribel Gracià, la meva tutora, per dur a terme la primera revisió.

²⁴ Gràcies a l'Anna i a en Ramon, els meus pares, per detectar aquest i altres errors en les revisions posteriors.

4.2 El color negre

El color negre és un recurs que abunda en el meu relat; el podem trobar tant en l'uniforme del revisor, com en el corb (que també es relaciona amb la mort) i en altres elements. Però, hi ha algun motiu per el qual l'hagi utilitzat tant? La resposta és sí. Sí perquè el color negre és el color per excel·lència que s'usa per representar tant la mort com la por. Aquesta última hi abunda en el món del cinema però també les trobem en la literatura; directors i escriptors recorren a la falta de llum per fer provocar els sentiments de por i tensió en els espectadors i els lectors. A més, el color negre en moltes cultures —inclosa la nostra— està estretament relacionat amb la mort. A part de ser el color per mostrar el dol, a la cultura occidental també el relacionem directament amb la mort²⁵, com és el cas de la seva personificació.

13 Imatge que representa la personificació de la Mort, vestida amb una túnica negra amb caputxa i amb una dalla.

Ara bé, el món és molt gran i és molt antic, i no sempre el color negre ha estat relacionat amb la mort. Els romans ja utilitzaven el color negre com a mostra de dol, però el color blanc també va entrar dins d'aquesta categoria a partir del segle II. A més, un altre color que s'ha relacionat amb la mort és el vermell i torna a ser gràcies als romans. Tot i que els egipcis ja vestien als difunts amb teles vermelles, els romans van introduir-les com a substitut dels costosos sacrificis animals que servien per honrar al difunt.

Però el color blanc també ha tingut i segueix tenint una forta relació amb la mort, com és el cas de la gran quantitat de països asiàtics i d'alguns territoris de l'islam on encara s'utilitza el color blanc com a color de dol. A més, a Europa també hi va haver un temps el qual el color blanc era el color de dol per excel·lència. I la pregunta és, com és que avui en dia el color negre és el color de dol? Doncs bé, a Espanya hi va haver-hi un moment clau pel seu retorn. Ens situem a l'any 1497, l'any que Joan d'Aragó, fill dels Reis Catòlics mort als 18 anys. Aquest fet va motivar als reis a aprovar la "*Pragmática de Luto y Cera*", un conjunt de lleis entre les quals destaca la imposició del color negre com a únic color de dol. Al llarg del temps aquestes lleis es van anar suavitzant, fins els nostres dies, on els colors obscurs (ja no només el negre) encara tenen la funció de mostrar dol davant la mort d'algun ésser estimat.

En el meu conte, he volgut homenatjar aquests tres colors, esdevenint els tres colors de la catifa que hi ha en l'habitació d'en Tony a l'inici del capítol III.

4.3 Temps

Quan llegim una obra, en quin espai temporal es desenvolupa l'acció pot passar inadvertit, ja sigui perquè l'autor no l'hagi especificat perquè no aporta res a la història o simplement que els lectors no atenem a aquest detall. Però això no passa pas en la meva obra, almenys per part meva, doncs he posat molta atenció en que el moment

²⁵ Vegeu punt 5.2.5 sobre quin color relacionen els enquestats amb la mort.

que passa l'acció és correspongués el màxim possible amb el moment històric en el qual l'he volgut ambientar.

Així doncs, en la meua obra s'hi pot trobar els dos temps: el temps intern i el temps extern.

4.3.1 Intern

El temps intern d'una obra és pot definir com el període temporal en el qual passen els successos del relat, com per exemple un dia, un instant o anys. En el cas del meu conte, l'acció es desenvolupa —excloent l'epíleg²⁶— des d'un punt incert d'un dia, quan el protagonista arriba al poble, fins el matí del dia següent, quan mor. Aquest temps no és molt important, però és important que quedi el més clar possible. És cert que no especifico ni el dia ni l'hora d'arribada al poble per part del protagonista, però són dos detalls als quals no els hi he donat molta importància ja que tenen un afecte nul sobre la història.

4.3.2 Exterior

El temps exterior és al que he donat més importància dels dos, doncs un relat perd molt si el temps exterior és incorrecte. Així doncs, el temps exterior és el moment històric en el qual transcorre l'acció, com per exemple els anys 80, l'edat mitjana o com en el meu cas, abans de l'inici de la Segona Guerra Mundial: 1939.

No especifico exactament ni el dia ni el mes ni l'any el qual arriba, però vaig deixant detalls que ajuden a esclarir algunes d'aquests buits.

El dia i el més són dues qüestions que he deixat a l'aire, però si que la resposta la he delimitat gràcies al paisatge. Mentre en Tony està viatjant en el tren, es descriu que *'tenia la mirada perduda en el bosque que estaban atravesando en ese momento, hipnotizado por las diferentes tonalidades de verde que este lucía'*.

Aquest, juntament amb el fet que el protagonista vesteixi una camisa, ja exclou que pugui ser a l'hivern, i ens deixa amb les opcions de la primavera, de l'estiu i de la tardor, que tot i que pugui semblar impossible, si que és possible anar amb camisa (si el temps ho permet) en plena tardor gal·lesa²⁷, doncs les temperatures són força agradables. Un altre detall que ens ajuda a concretar una mica més el quan, passa just després de que Tony cantés la cançó feixista. A l'arribar a l'habitació, es convenç de que és impossible que ningú pugui reconèixer la cançó, ja que és molt poc probable que la gent del poble conegui a en Mussolini i a en Hitler. Això descarta que la història tingui lloc al més de setembre, doncs és precisament el dia 1 d'aquest mes quan els nazis decideixen ocupar Polònia i com a conseqüència, el Regne Unit decideix declarar la guerra a l'Alemanya nazi aquell mateix dia. Un altre detall que pot ajudar a precisar una mica més l'arribada del protagonista al poble, són les anomenades *Leggi razziali*, un conjunt de lleis feixistes promulgades entre finals del 1938 i el 1943 dirigides principalment contra els jueus italians i els nadius de les diferents colònies que estaven sota domini italià. Vaig decidir que passés un temps des de que el 17 de novembre de 1938 és promulgada la primera i més important llei racial, que entre altres coses, els restringia els seus drets civils i els expulsava dels càrrecs públics. Un temps en el qual la tensió contra els jueus anés augmentant (tot i que l'ambient ja estava

²⁶ L'epíleg l'he apartat perquè no forma part de la història central, que és la mort d'en Tony.

²⁷ Veure punt 4.4.1 per més informació sobre on es situa l'acció

una mica caldejat pel Manifest de la Raça²⁸) fins el punt que per alguns fos insuportable, com és el cas del protagonista.

A més, encara hi ha un últim detall. Al conte s'explica que la missió que té el protagonista havia començat feia ja sis setmanes, és a dir, feia sis setmanes des de que el director del diari li havia encarregat aquest treball. Amb això se'ns explica que com a mínim, feia unes sis setmanes que estava en sòl anglès.

4.4 Espais

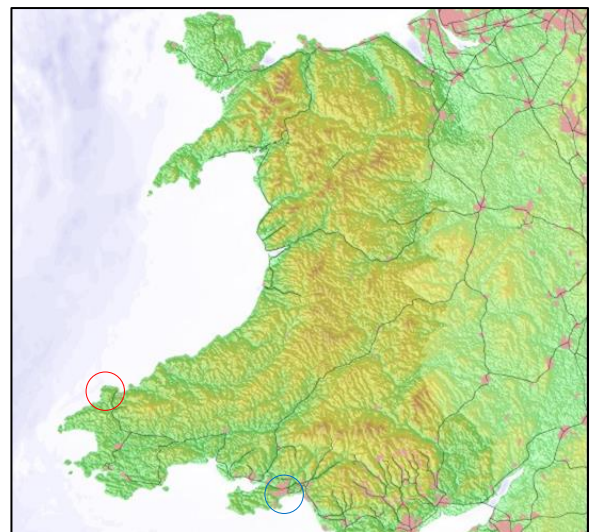
L'espai en un relat es pot definir com els llocs físics on passa l'acció, des d'una ciutat, al mig de la muntanya o en una caseta de xocolata. Així doncs, a continuació ens centrarem en els espais que apareixen al llarg de la meua obra.

4.4.1 Poble

El poble és el lloc on hi passa la major part de l'acció; és a dintre d'aquest on hi trobem altres espais, com per exemple la taverna, la qual ja veurem en apartats posteriors.

Tot i que pugui semblar que no, la localització del poble fictici del meu conte està basat en un poble real, el poble de *Fishguard*, a la costa oest de Gal·les. Aquest poble està situat a uns 114 quilòmetres de Swansea, una ciutat costera al sud-oest de Gal·les. Aquesta ciutat va ser un centre molt important per a la revolució industrial, tant que ha estat descrita com un dels bressols d'aquesta, gràcies sobretot a la quantitat de coure que hi havia en la zona. I és precisament la ciutat on està situat el port fictici que apareix al principi de l'obra, el port de *Blindman*.

El poble no té res d'especial, és un poble normal i corrent. Un poble però amb el que he volgut donar visibilitat a un dels problemes que han tingut i encara tenen molts pobles: la despoblació. Ho podem apreciar quan el protagonista baixa del tren, i només de mirar l'estat dels bancs de l'estació, determina que ja no queden quasi nens en aquest poble, per no dir que no hi han. Més endavant, ho expresso d'una manera més directa quan al final de la primera part escric: *'la estatua se convertiría en la única salvación del pueblo para no caer en el olvido, un olvido al cual estaba condenado desde hacía años'*.

14 Poble de Fishguard (cercle vermell) i la ciutat de Swansea (cercle blau) en el mapa.

²⁸ Informe firmat per 10 científics italians i publicat el 15 de juliol de 1938 de manera anònima en el diari el *Giornale d'Italia*. En aquest informe es defensava principalment l'existència i la superioritat d'una raça ària italiana.

4.4.2 El bosc i el mar

El bosc és un dels elements més importants en aquest conte. Ja amb la descripció que se'ns presenta a l'inici, intento crear una aura de misteri i de desconfiança envers al bosc, com si es tractés d'una advertència al lector per si apareix en un futur. Una aparició que es realitza al capítol quatre, quan es descriu l'exterior de la mansió i es menciona el jardí que l'envolta comparant-lo amb un bosc en miniatura. El fet que al mig d'aquest bosc en miniatura hi hagi la mansió és un referència a la descripció que fa en Tony sobre el bosc al principi del conte: *creo que los bosques nos están invadiendo; su plan es acorralarnos en sus entrañas para poder mostrarnos sus macabros secretos*. Així doncs, trobem que el que hi ha en les entranyes del d'aquest 'bosc' és la mansió i és el lloc on se'ns revela la autèntica aparença (ens mostra els seus macabres secrets) del vell i on mata a en Tony.

El motiu per el qual vaig decidir incloure el bosc en el meu conte va ser després de llegir algunes històries que he escrit, com per exemple *La isla de Anghenfil*, en les quals sempre apareix un element central en comú: el mar. Per aquest nou conte, volia que fos diferent i és per això que vaig decidir donar aquest paper protagonista al bosc, però mantenint el mar en un segon pla. Tot i que no sigui el protagonista, quan apareix el mar hi apareix una advertència en forma de peix. Exacte, el *Melanocetus johnsonii* és en si mateix una pista sobre el que apareixerà en la obra, ja que aquest peix se'l coneix amb el nom de 'dimoni negre', dues paraules clau en el conte. La paraula negra fa referència al significat al qual s'associa a aquest color²⁹, mentre que 'dimoni' fa referència a la autèntica forma del vell cec³⁰.

15 Exemplar de *Melanocetus johnsonii*.

---

²⁹ Vegeu punt 4.2

³⁰ Vegeu punt. 4.5.2

4.4.3 La mansió

La mansió és també un dels espais clau en aquesta història, doncs a part de ser l'element que més destaca del poble, és el lloc on transcórrer el desenllaç de l'obra. Situada al cim d'un turó, la construcció d'estil victorià presideix tot el poble, sent el punt més elevat d'aquest i tan característic que en tot el relat no es menciona en cap moment el nom del poble; simplement se'l coneix com a 'el poble de la mansió dels *Dall Setan*'.

Aquest nom no és un nom buit de significat, doncs les dues paraules que el formen són una advertència oculta. Com que la història passa a Gal·les, el mot *dall* és d'origen gal·lès i es tradueix com a 'cec', mentre que el mot *setan* és indonesi i significa 'dimoni'. Tenim llavors que el nom de la mansió és 'cec dimoni', un missatge ocult que ens adverteix de que l'home cec és un dimoni, tal i com acaba passant al final del conte.

Tant en aquesta obra com en *La isla de Anghenfil* hi ha un element que s'inclou que desvela el final de la història. En aquest cas se'ns desvela la identitat del vell, mentre que en l'altre relat aquest element revelador és el propi títol: *Anghenfil*, un mot gal·lès que es tradueix com a 'monstre'.

Aquesta és descrita com una mansió d'estil victoriana, un estil molt utilitzat en els contes de terror. És per això que vaig decidir que la construcció fos d'estil victorià, però volia jugar amb el lector. Una mansió victoriana té un estil molt característic, sobretot les que apareixen en les històries de terror, les quals la gran majoria de vegades s'usa un estil com el de la imatge número 16. Però de la manera en la que jo la descriu no és com es descriuria normalment una d'aquestes, doncs el que estic descrivint està basat en gran part en l'hotel de la imatge 17, tot i que vaig voler afegir un dels elements distintius de les construccions victorianes: una torre, que en aquest cas va estar inspirada en la que es troba a la Opera House de la ciutat de Stoughton, a l'estat nord americà de Wisconsin.

16 Imatge de la mansió Carlson, situada a Eureka, a l'estat de Califòrnia.

17 Imatge d'un hotel d'estil victorià, a Anglaterra.

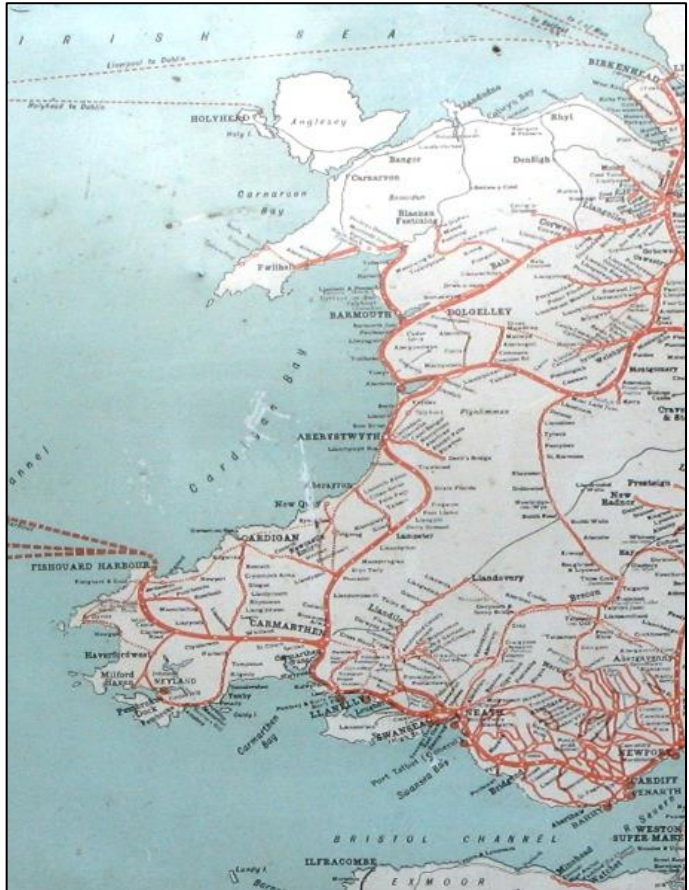
18 Opera House de la ciutat de Stoughton, Wisconsin.

Per l'interior de la mansió, me inspirat en diversos objectes de valor antics que podem trobar en museus o mansions de l'època. A més, el saló que posseeix la mansió també surt de la meva imaginació, no he buscat cap saló existent per inspirar-me. Un saló que tot i així s'apropa més a un despatx que no pas a un saló tradicional, però que té una simple explicació: es tracta d'un element per jugar amb el lector. L'objectiu és que s'espera una descripció d'un saló, però el que llegeix és una descripció d'un despatx.

4.4.4 El tren

El tren és el primer espai que trobem a l'obra, sent el lloc on es presenta el personatge protagonista i on apareix el revisor. Un espai que, a part del gust personal que pugui tenir per ells, ha estat triat per crear intriga. Una intriga que podríem denominar-la com a 'intriga atemporal'. El tren és un mètode de transport que tant el podem gaudir avui com fa 40 o 100 anys, una característica que ha facilitat la creació d'aquest tipus d'intriga. Si ens fixem, l'única descripció del tren que apareix en el conte és sobre el vagó en el qual viatge el protagonista, al qual em limito a descriure com a "*un vagón de tren bastante antiguo*". No hi ha cap altre element, com pot ser la simple aparició d'un mòbil o el de comentar una notícia destacada, que ens ajudi a situar l'acció en un punt concret de la història. I aquesta intriga es mantindrà al llarg de tota la primera part, fins l'aparició de la nina de porcellana, un objecte que representa un temps força allunyat de l'actual ja que no és fins la dècada dels 40 quan és fa ús del plàstic en la producció de nines³¹.

Per crear aquest tren, he agafat com a referència les línies ferroviàries de l'empresa britànica Great Western Railway (GWR), fundada al 1833 i nacionalitzada al 1948. Aquesta empresa ferroviària creà un seguit de línies que van permetre enllaçar Londres amb el sud-oest i oest d'Anglaterra i amb Gal·les. Com podem veure en la imatge, aquestes línies s'escampen per part del territori gal·lès, inclosos el poble de Fishguard i la ciutat de Swansea.

19 Detall del mapa de les línies ferroviàries pertanyents a la GWR circa 1930.

³¹ Vegeu punt 4.3.2 per més informació sobre el temps extern.

4.4.5 Estació

En baixar del tren, la primera part del poble que en Tony veu és l'estació, la qual es descriu amb molt de detall. És a través de l'estat dels bancs d'aquesta mateixa estació que en Tony arriba a la conclusió que no hi havia infants en el poble. Deixant de costat aquest fet, una de les coses per les quals aquesta estació destaca és per la cúpula que cobreix la part de l'estació que funciona com a cafeteria, taquilla i punt d'informació, la qual en Tony li troba una certa semblança amb la cúpula de la basílica de Sant Pere, a la ciutat del Vaticà. Aquesta semblança no és fruit de la casualitat, doncs es tracta d'una de les referències al món cristià que apareix en el conte.

L'estació en sí és un espai que ha sortit íntegrament de la meua imaginació; no hi ha cap estació que existeixi que sigui com la que he descrit. Es tracta d'una petita estació com les moltes que hi poden haver escampades per qualsevol territori, on la gran majoria de vegades hi ha una repetició dels elements que hi podem trobar en elles, com és el cas dels bancs i de les taquilles.

20 Cúpula de la basílica de Sant Pere.

4.4.6 La taverna

Una taverna és un dels espais més interessants i fins i tot més important d'un poble: és el lloc de reunió del veïns per fer més amena la tarda i és també el lloc on arriben les notícies — que poden ser falses o vertaderes— i des d'on s'escampen per tot el poble. Aquest fet el podem trobar a l'epíleg, quan la notícia de la troballa del cos del protagonista és explicada pel caçador que l'ha trobat a la resta de la taverna, i com al cap de només deu minuts ja ho sap la resta del poble.

Per la creació d'aquesta taverna, he triat com a model un edifici que els vikings utilitzaren per les celebracions, l'anomenat Tinghöll. La tria d'un edifici d'origen viking és una referència a la influència vikinga que va experimentar el territori de Gal·les en el seu passat.

Exteriorment, la taverna està inspirada en el Tinghöll, però hi ha alguna variació, com és el cas del sostre. El sostre d'un Tinghöll solia ser en la seva totalitat de fusta, però el sostre de la taverna és principalment de palla, molt més fàcil i senzill.

En l'interior he descrit un espai totalment diferent al de l'exterior, tant diferent que l'he descrit com si es tractés d'un món completament diferent del que hi ha a fora. A part de tot el fum i olors que es descriu, l'interior està decorat amb diferents objectes bèl·lics i referents a la caça, com són els caps dissecats de diferents animals. A partir d'aquests objectes hi apareix una crítica sobre la gent que prefereix quedar-se en el passat, que és justament el que passa en el poble. Les conseqüències per aquest és la no evolució que en canvi si que gaudeixen els pobles que han decidit innovar, condemnant als pobles que no volen evolucionar a la seva desaparició.

21 Reconstrucció d'un Tinghöll viking al Fotevikens Museum, Suècia.

Aquesta gran diferència entre l'exterior i l'interior de la taverna ens condueix a una reflexió que no és gens evident, i que si s'arriba és només després de llegir tot el conte. Es tracta del concepte que les coses no són tal i com semblen exteriorment, sinó que la seva veritable naturalesa la trobem en els seu interior, que és just el que passa amb el vell cec. Aquest personatge passa de ser un inofensiu vellet a un ésser sobrenatural que mata al protagonista. És per tant una advertència oculta que ens explica que no tot és el que sembla ser i que estiguem alerta amb el que ens trobem.

4.4.7 L'hostal i la plaça del poble

L'hostal i la plaça del poble són dos espais que han sorgit íntegrament de la meua imaginació, no hi ha cap hostal ni plaça específics en els quals m'hagi inspirat per la seva creació.

La plaça del poble és el lloc on en Tony rep la visita del Destí, que decideix que recordi algun moment del seu passat a través de l'aparició d'una nina. En cap moment del capítol se'ns desvela el que està passant dins del cap del protagonista, que està una bona estona perdut entre els seus records. Uns records que no es desvelaran fins el capítol final, quan es torna a trobar amb una nina.

L'hostal és el següent espai que apareix, quan en Tony, després de caminar sense un destí clar, és atret pel cartell de l'hostal. El que fascina a en Tony és la part més artística del cartell i no presta atenció al nom que està escrit, *Cave veterem*, i que oculta un missatge d'advertència. El mot llatí *caveo* és un verb que quan significa "anar amb compte, vigilar" regeix de cas acusatiu (com *cave canem*³²) i per aquest motiu el mot *vetus* (ancià) s'escriu en cas acusatiu: *veterem*. La traducció de *Cave veterem* és "guarda't de l'ancià" o "vigila amb l'ancià"³³.

És en aquest hostal on rep la informació de que l'única persona a la qual pot extreure informació sobre la dona de negre és el vell que viu a la mansió³⁴. A més, és aquí on

³² *Cave canem* és una advertència en llatí i que es tradueix com a "compte amb el gos". Aquesta expressió és bastant coneguda gràcies a que fou trobada en un mosaic a les ruïnes de la ciutat de Pompeia.

³³ Moltes gràcies a Raquel Vázquez, professora de llatí a l'Institut Escorial de Vic, per ajudar-me en el nom de la posada.

³⁴ Dirirgiu-vos al punt 4.4.3 per més informació sobre la mansió

s'hi desvelen alguns detalls del protagonista, com és el seu passat feixista, la seva arribada a Gran Bretanya i alguns aspectes de la seva personalitat.

4.5 Personatges

4.5.1 Tony

Tony Stefano Salvini és el nom complet del protagonista, un jueu feixista italià que irònicament decideix fugir pel rebuig als jueus que el moviment feixista va començar a adoptar a finals dels anys 30.

La tria de la seva nacionalitat va ser motivada pel cas del vaixell *Aquarius* de la ONG francesa *Sos Méditerranée*, a bord del qual hi viatjaven 629 immigrants rescatats al Mediterrani. El vaixell va rebre la negativa d'atracar en ports italians i maltesos, van haver de viatjar fins al port de València, Espanya. Per aquest motiu, la nacionalitat del protagonista és italiana i el seu cognom Salvini és una referència al ministre de l'interior italià Matteo Salvini, del partit ultradretà *Lega Nord*.

Però, com va arribar a convertir-se en feixista? La història de Tony comença quan tenia només uns 11 anys. Era un nen a qui li agradava jugar amb nines, una joguina que encara s'associa amb el gènere femení, convertint el jove Tony en el centre de les burles. Aquestes burles i pallisses que pateix van erosionant al petit Tony, que a l'edat de 13 es troba de cares amb el moviment feixista, que utilitzarà per tornar a començar i així deixar de ser el centre de totes les burles. És aquí quan, per entrar en aquest moviment, ha de donar una pallissa a un noi i que lamentablement acaba amb la vida d'aquest. En Tony no sent cap remordiment per aquest fet, i mica en mica va canviant encara més la seva personalitat, convertint-se en un ser que actualment definiríem com a un ser violent i masclista.

Aquest passat tràgic és una forma de intentar crear un sentiment de pena en el lector, portant a uns dubtes difícils de respondre: és l'ésser humà dolent per naturalesa? Hagués canviat alguna cosa si no l'haguessin assetjat de petit? L'excusa el seu passat tràgic d'haver apallissat i mort aquell nen? Era necessària la mort del protagonista en mans del dimoni? La resposta a aquestes preguntes és troba en nosaltres mateixos, no hi ha cap resposta que sigui correcta o bona. Tot depèn dels criteris del lector.

4.5.2 El vell cec

Johan Setan és el nom de l'inquilí de la mansió, un vellet cec de família francesa³⁵ que viu sol i que en Tony visita per saber més sobre la misteriosa dona de negre. Un vell que com ja s'ha explicat en el punt 4.1.1, aquesta ceguera neix de la figura del meu avi que pateix problemes de visió i ha sigut un dels primers personatges en crear-se i al voltant del qual vaig començar a escriure la història. Un altre característica d'aquest personatge és que el seu cognom, *Dall Setan*, oculta un missatge, com ja hem vist a l'apartat 4.4.3.

La veritable aparença del vell cec es descriu al final del capítol IV, on el cos del vell es va transformant en un dimoni, sent una clara referència al món cristià:

³⁵ Després de la revolució francesa, molts chefs francesos van emigrar a Gran Bretanya, on alguns com Antonin Careme van obtenir fama i grans quantitats de diners.

BBC. *Francia y la comida británica: ¿un nuevo idilio?*. [en línia]. <https://www.bbc.com/mundo/noticias/2012/10/121022_franceses_y_comida_britanica_yv> [Consulta: 27 agost 2018]

(...) el cuerpo del viejo se iba transformando en lo que realmente era. Bajo esa arrugada piel, se escondía un ser enorme, de piel roja, con dos cuernos que emergían de algún punto en esa cabeza. El rostro de aquel hombre ciego se desvaneció como por arte de magia y en su lugar apareció un rostro de pesadilla. Tony encontró cierta similitud con una gárgola que había visto en algún momento de su vida. (...)

És cert que en cap moment es menciona la paraula dimoni, però com hem llegit en aquest fragment, es descriu sens dubte un dimoni. La pell vermella, les dues banyes i la similitud del seu rostre amb el de una gàrgola són característiques de la figura del dimoni de la religió cristiana. Així doncs, l'actuació d'aquest dimoni pot semblar contradictòria: un ésser obscur i malvat (virtuts negatives) es converteix en un justicier (virtut positiva), condemnant al protagonista a la mort per haver matat a una persona. Després de conèixer aquesta habilitat per canviar de forma, vull que el lector es qüestioni alguns aspectes del conte. És possible que el dimoni hagi aparegut abans però sota una altra forma? Si és així, de quina o quines? La resposta a aquestes preguntes no existeix, és un dubte que vull que el pensin durant un temps i així faci el meu relat una mica més interessant gràcies a aquestes preguntes obertes.

4.5.3 La dona de negre

La dona de negre és un 'fals protagonista', és a dir, a l'inici tot sembla indicar que aquest personatge apareixerà i serà clau per a la història, però mai acaba passant. És per això que es pot arribar a la conclusió que la dona de negre és una de les diverses formes que, com em vist en el punt anterior, el dimoni pot adoptar. Aquesta hipòtesi agafa força quan la raó per a que en Tony es quedés al poble fos ella, conduint les investigacions de l'italià fins a la seva mort en la mansió, en busca de respostes sobre ella.

Més enllà d'aquesta possibilitat, el que si que puc confirmar és que personatge de la dona de negre actua com un auguri que la mort farà acte de presència en algun moment del conte. Ja em parlat del color negre i del seu significat a la nostra cultura en el punt 4.2, de com aquest color representa conceptes com la por i la mort. Doncs bé, en el cas de la dona de negre aquest color representa la mort, ja que en alguns punts del planeta la personificació de la Mort també rep el nom de 'la dama de negro'.

4.5.4 La gent

La paraula 'gent' engloba en aquest cas tant la gent del poble com la resta de les persones que s'apropen al poble quan mor el protagonista. A través d'elles, vull criticar un aspecte que tenim la gran majoria de persones, en major o menor intensitat. Es tracta de la morbositat que aixequen esdeveniments que impliquen la mort d'altres persones, com poden ser catàstrofes naturals, genocidis, atemptats terroristes, entre altres. La gent que visita Pompeia ho fa per veure les restes arquitectòniques o per la morbositat que fa veure els cossos de la gent que no va poder escapar de l'erupció? Per què la gent vol visitar Chernobyl, la zona zero a Nova York, els camps de concentració nazis com Auschwitz o el bosc Aokigahara³⁶? Hi haurà qui argumentarà

---

³⁶ Aquest bosc, situat al Japó, també és conegut amb el nom de 'el bosc dels suïcides', en el qual de mitjana unes 70 persones es suïciden cada any.

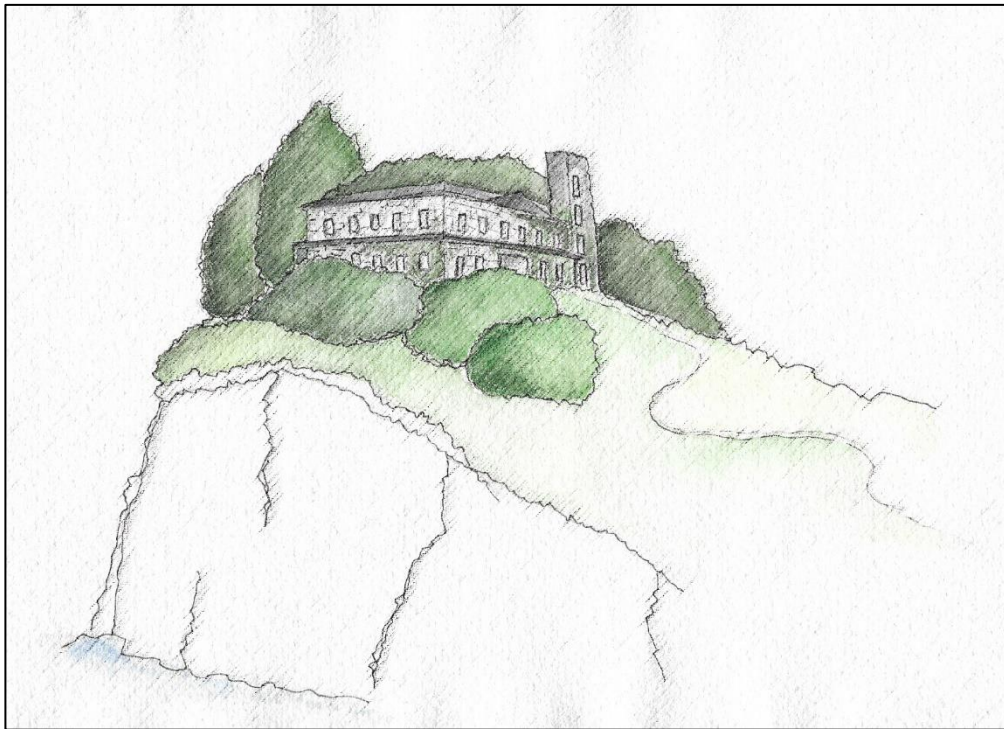
que és per conèixer la història, però personalment penso que el que mou aquestes persones a visitar aquests llocs és en gran mesura la morbositat que provoca.³⁷

4.6 Il·lustracions

Com a forma de complementar el meu conte, vaig pensar que seria una bona idea tenir unes il·lustracions que acompanyessin l'edició impresa del meu conte. La persona que vaig triar per fer aquestes il·lustracions no fou un altre que el meu pare, Ramón Garcia Cebrián, que tot i que no es dedica al món de la il·lustració sé que li encanta dibuixar. Però no és la única persona que m'ha ajudat a través dels dibuixos, doncs la professora de dibuix Montse Miquel també m'ha donat un cop de mà dibuixant la mansió dels *Dall Setan*.

El resultat d'aquestes col·laboracions el teniu en les següents pàgines:

:

22 Il·lustració de la mansió, de la il·lustradora Monste Miquel.

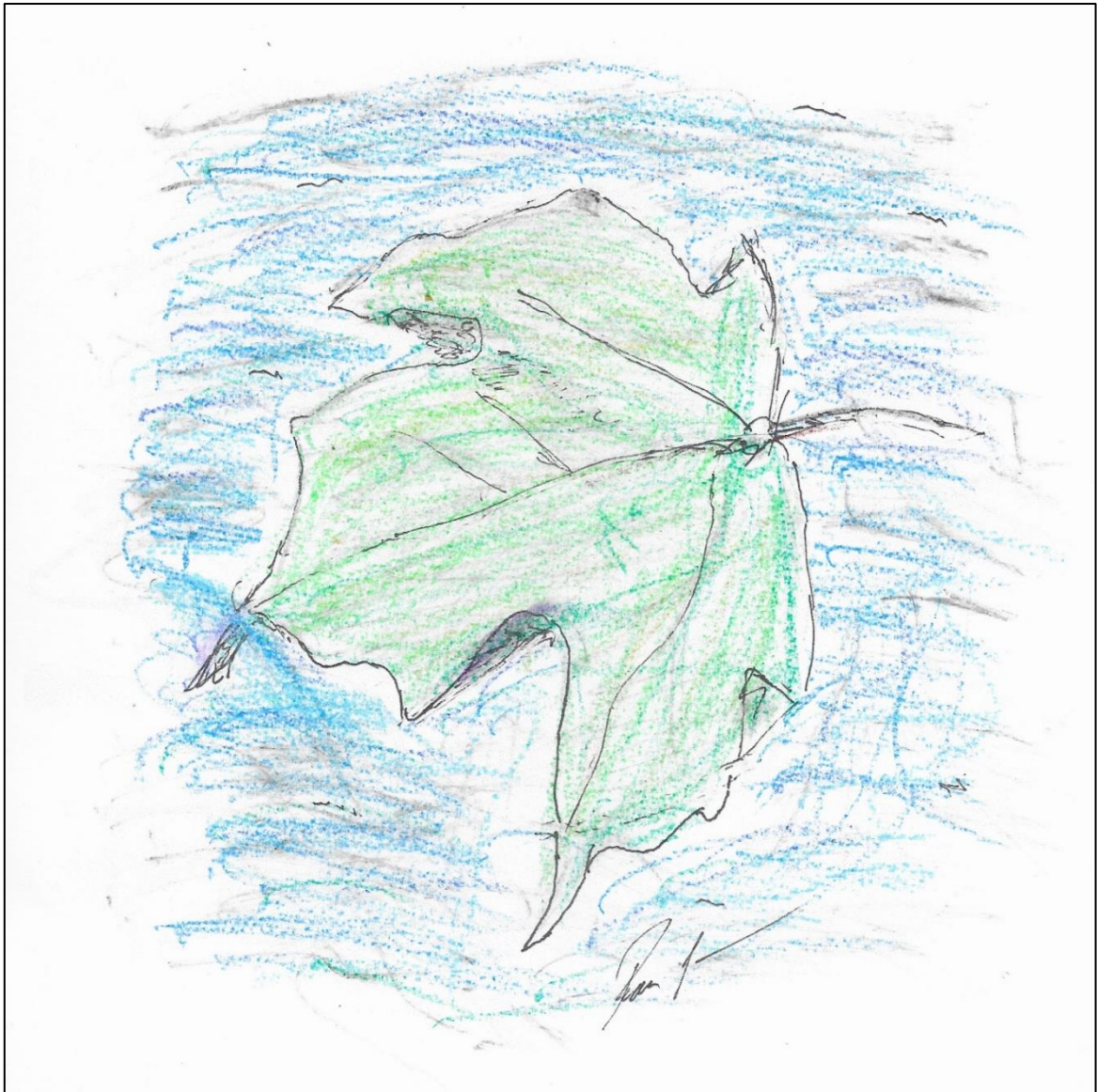
³⁷ SADER, Marta. *¿Por qué nos atrae el turismo negro?* [en línia]. <<https://www.traveler.es/experiencias/articulos/por-que-nos-atrae-el-turismo-negro/7378>> [Consulta: 16 agost 2018]

23 Il·lustració del bosc, de l'il·lustrador Ramón Garcia.

24 Il·lustració del corb amb el detall de la sang en el seu bec, de Ramón Garcia.

25 Il·lustració de la fulla que apareix flotant al riu a l'epíleg, de Ramón Garcia.

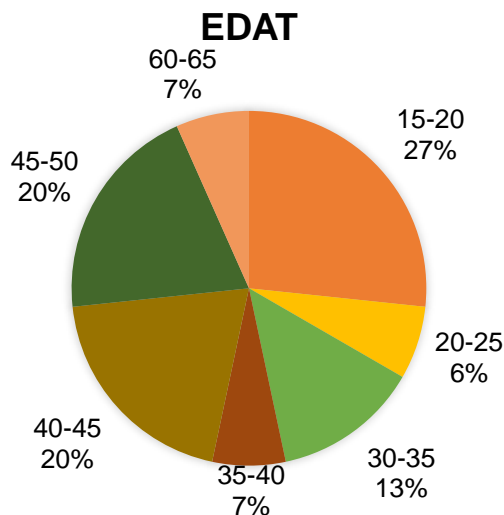
5. TREBALL DE CAMP

L'enquesta en el meu treball té tres objectius: donar a conèixer el meu relat, difondre el conte de terror i promoure la seva lectura entre les persones que no sàpiguen de la seva existència.

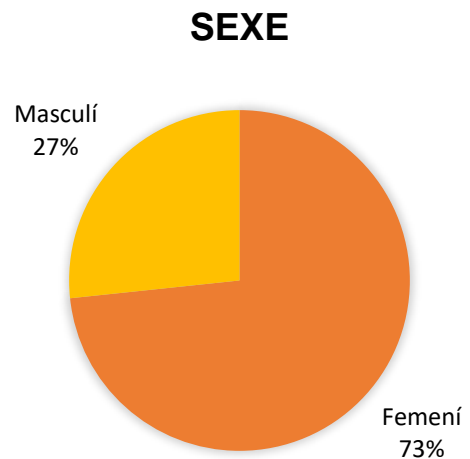
L'enquesta, dividida en els apartats que llegireu a continuació, ha estat completada per 15 persones. Han estat més, però, els que han llegit el meu conte. Tot i que puguin semblar que 15 persones és un resultat baix, no és del tot així. És molt difícil trobar a persones que estiguin disposades a llegir-se un conte i a més a més a respondre un qüestionari on hi les respostes van més enllà del sí o no. És per això que aquesta enquesta ha estat dissenyada per ser resposta per un grup reduït de persones i alhora m'ha estat de gran utilitat per a obtenir un feedback de la meva obra.

5.1 Primera part

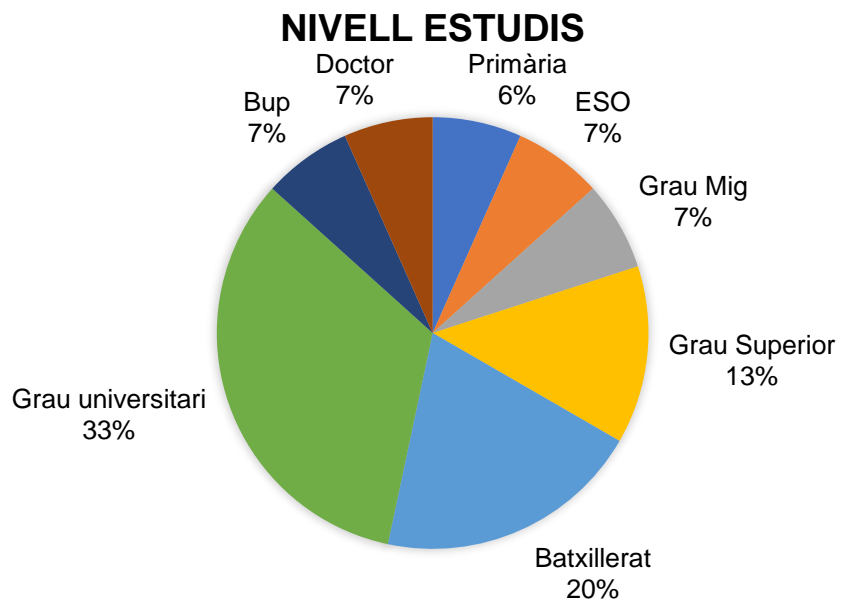
La primera part de l'enquesta està focalitzada en recollir les dades bàsiques de l'enquestat i el seu perfil lector. Les preguntes i els resultats estan expressats en els següents gràfics:

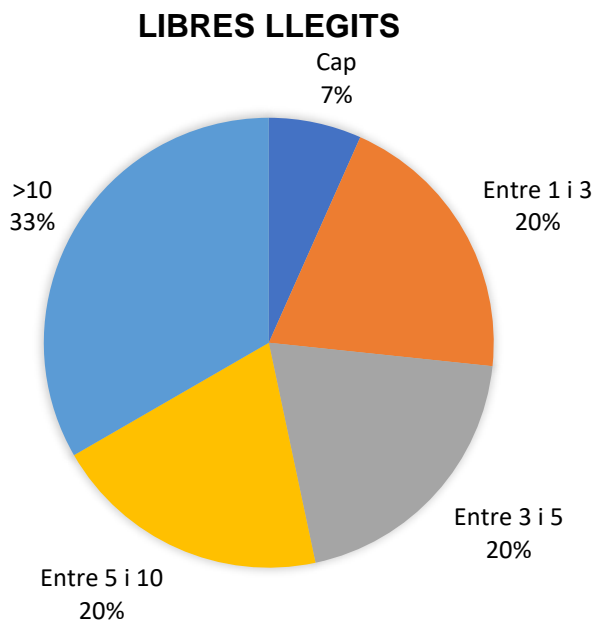
27 Gràfic amb l'edat dels enquestats.

26 Gràfic amb el sexe dels enquestats.

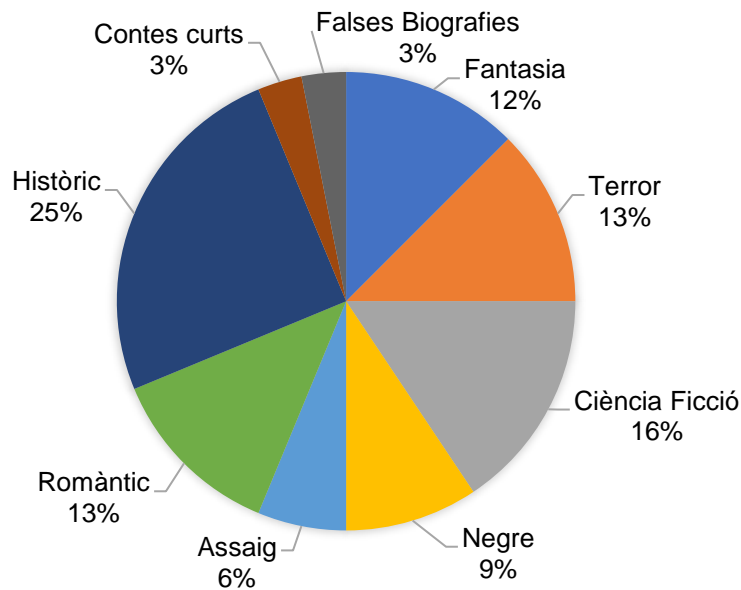

28 Gràfic amb el nivell d'estudis màxim que han cursat els enquestats.

29 Gràfic sobre el número de llibres que llegeixen els enquestats cada any.

GÈNERE DELS LLIBRES LLEGITS

30 Gràfic que representa de quin gènere solen llegir els enquestats.

5.2 Segona part

La segona part del qüestionari està enfocada en conèixer si els lectors han pogut entendre diversos aspectes del conte i alhora conèixer diferents punts de vistes sobre un mateix element del relat, com pot ser la figura del vell cec. A continuació, les preguntes.

5.2.1 T'esperaves el final del conte?

Aquesta pregunta té com a objectiu saber si de veritat he aconseguit el factor sorpresa amb el lector. De fet ha funcionat bastant bé: només 5 persones si que s'esperaven el final. Una d'elles explica que s'esperava la mort del protagonista degut a les diferents senyals que hi apareixen (el corb, dama de negre, la semblança del jardí de la mansió amb la descripció del bosc a l'inici,...) però no sabia ni l'executor ni s'esperava que el vell es transformés en un dimoni. Una altra persona ha respost que s'intuïa un final semblant, però no exactament aquest. Una resposta que es repeteix amb un altre participant, que explica que esperava que el conte acabés en tragèdia però no que la mort fos tan directa i sobrenatural.

5.2.2 Què creus que va fer en Tony per merèixer morir?

L'objectiu d'aquesta pregunta és saber si de veritat els lectors han entès el que han llegit i també si han vist un altre motiu per el qual hagi mort, més enllà del fet d'haver matat.

En 10 ocasions, els enquestats han inclòs en la seva resposta que en Tony havia matat, entre els quals tres d'aquestes respostes especifiquen que havia matat a un noi de 13 anys. Una altra resposta que s'ha repetit en més d'un cas és el fet de que en Tony mentís sobre el seu passat.

De respostes que només apareixen un cop, hi trobem el ser feixista, haver cometre crims de guerra, sé com era, matar a un animal i donar un cop de puny. A més, un

enquestat ha expressat que hauria preferit que en Tony hagués tingut una mala vida que no pas la mort.

5.2.3 Hi ha algun aspecte del relat que t'hagi fet recordar alguna situació actual?

A través d'aquesta pregunta volia saber si els lectors han pogut relacionar alguna situació del meu relat amb alguna d'actual. Aquesta pregunta sorgeix de la meua inspiració en el cas del vaixell 'Aquarius'. Les respostes han estat molt diverses i m'han sorprès algunes perquè no les esperava.

Abans d'analitzar les diferents respostes, hi ha hagut 4 persones que no han especificat la seva resposta: 3 han respost amb la paraula 'No' i una 'Sí'.

Una de les idees que més s'ha repetit entre els enquestats, ha sigut que no es pot fiar de ningú, que ningú és el que sembla. La segueix la injustícia social, el saber que hi ha persones que han fet o que encara segueixen matant i torturant i que la vida els hi ha anat bé, no han tingut cap càstig.

Tot i que anteriors respostes són les que més s'han repetit, també hi ha altres que només han aparegut un cop. És el cas del *bullying* o assetjament escolar, que també es pot relacionar amb el que explica una altra enquestada, que explica que aquest conte l'ha fet recordar a aquelles persones que es veuen obligades a fer alguna cosa només per veure's acceptada en un grup social.

Altres opinions que han aparegut és que el conte els ha recordat als sense sostre, als pobles allunyats de la civilització moderna, la tafaneria o en un context més històric, a les dictadures de Hitler i Mussolini, als exiliats polítics i a l'auge d'ideals extremistes en diversos territoris.

5.2.4 Què o qui creus que és en realitat el vell cec?

L'objectiu d'aquesta pregunta era saber si els lectors han entès que qui havia matat a la noia era un dimoni i a part, veure també si tenen altres interpretacions.

En 7 ocasions els enquestats han respost que es tractava d'un dimoni o diable, mentre que 2 enquestats han explicat que el vell cec representa la justícia o el karma. A més, un dels participants ha explicat que és possible que el vell cec fos el reflex i el desig de les persones que han patit, per raons polítiques, situacions injustes. Altres que han vist en el personatge una personificació, com per exemple que en realitat fos la natura o bé que representés un concepte, com la saviesa.

Una de les respostes que més m'ha cridat l'atenció és que el vell cec fos un producte del propi protagonista, és a dir, que fos o bé la seva consciència o un producte que hagués sorgit de la seva ment. A més, dos participants han relacionat el vell amb la dona de negre: mentre que en un cas el vell era el fantasma de la dona de negre, l'altre enquestat explica que és possible que fos la dona de negre, ja que el vell té l'habilitat de transformar-se.

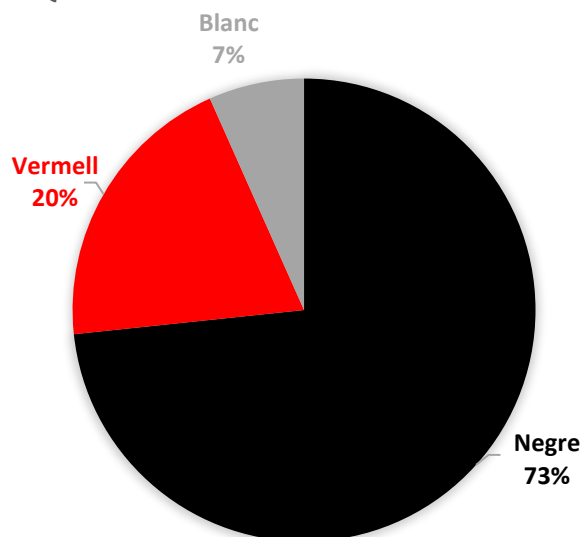
5.2.5 Amb quin color relaciones la mort?

Mitjançant aquesta pregunta volia saber si els enquestats també relacionaven el color negre amb la mort com és el meu cas o hi ha altres colors que també representin la mort per a ells. Vaig posar 4 opcions basades en les meves investigacions sobre les relacions entre els colors i la mort (negre, blanc i vermell) i una opció en el hipotètic

cas que l'enquestat relacionés la mort amb un altre color que no figurés entre les altres opcions.

AMB QUIN COLOR RELACIONES LA MORT?

31 Gràfic que representa les respostes dels enquestats sobre quin color relacionen amb la mort.

5.2.6 Quins elements relacionats amb la mort has trobat en aquest conte?

La motivació que hi ha darrera aquesta pregunta és la de comprovar si de veritat que alguns elements que he incorporat en el conte relacionats amb la mort, com per exemple el color negre o el fet de que el jardí recordés a un bosc, han pogut ser reconeguts pels lectors.

Un dels elements que més han mencionat els enquestats ha sigut el corb, un animal que en la nostra cultura (i gràcies al cinema i a la televisió) està molt lligat amb la mort. El següent que mencionen és la dama de negre, on un dels enquestats ha explicat que l'ha vist com un element que guia al personatge a la seva mort, tot i que també ha sigut relacionada com a una representació antropològica de la mort (com la figura de les parques³⁸).

Els enquestats també han destacat els colors com a element relacionat amb la mort, tant per separat (color negre i vermell) com els tres junts (el cas de la catifa de l'habitació).

Un altre dels elements que sabia segur que apareixeria en les seves respostes ha sigut la figura del dimoni, tot i que l'han citat menys vegades del que m'esperava: només en 3 ocasions.

Ara bé, aquests no han sigut els únics elements que els enquestats han relacionat i han aparegut d'altres, que també són dignes de menció. Per exemple, la descripció del bosc, aquesta tranquil·litat i solitud que he aconseguit transmetre i de que s'ho

³⁸ En la mitologia romana, cadascuna de les tres germanes, Cloto, Láquesis i Átropos, amb la forma de velles, de les quals la primera filava, la segona debanava i la tercera tallava el fil de la vida.

mengen tot. Altres espais que els participants han inclòs en les seves respostes, han sigut la mansió del vell i l'habitació on en Tony passa la nit.

Però encara hi ha més elements que els enquestats han respost, com és el vocabulari que utilitzo, la sang, la gàrgola, el fantasma de la dona de negre, el caçador, el feixisme i l'antisemitisme, la mort del cérvola, les baralles de bar, el sentiments de culpa, les arrels (que, segons expressa l'enquestada, transmeten una impotència perquè davant la mort no podem fer res) i quan el protagonista es rendeix no volent lluitar per la seva vida.

5.3 Tercera part

L'última part del qüestionari té com a objectiu saber quines impressions tenen els enquestats després de la lectura del conte. Tant preguntat quines sensacions tenen després de la lectura com preguntar si els ha recordat a alguna lectura que hagin llegit anteriorment. A més, una última pregunta per a que puguin valorar el meu conte i fer qualsevol comentari respecte ella.

5.3.1 Quines sensacions tens després de la lectura?

Aquesta pregunta està pensada per a conèixer com es senten els lectors després de la lectura; que ha despertat el meu conte en ells.

Les tres sensacions que més es repeteixen entre els enquestats són una satisfacció perquè s'ha fet justícia, sentiments de ràbia i tristesa i sobretot senten intriga: volen llegir més sobre la història per saber més detalls, per exemple sobre el poble o sobre Lydia. Aquesta última sospita sobre el personatge que recomana al protagonista a anar a la mansió és exactament un dels objectius que volia aconseguir: és tothom el que sembla ser? I si és una de les formes que ha adoptat el vell cec?

Altres sensacions que els enquestats han explicat és un sentiment de sorpresa, de rapidesa, de tristesa i en algun cas de ràbia per la mort d'un animal (la cérvola).

5.3.2 T'ha recordat a alguna lectura que hagi llegit amb anterioritat? Si és així, quina?

L'objectiu d'aquesta pregunta era saber si els lectors han relacionat el meu conte amb altres obres del gènere del terror, constatant que l'obra resultant té relació amb altres contes o novel·les de terror.

Dels 15 enquestats, 7 han respost que no han trobat cap semblança amb cap obra, ja sigui perquè en general no llegeixen habitualment o no llegeixen obres del gènere de terror.

Els altres 7 (hi ha una resposta en blanc), han contestat que han trobat similitud amb autors com Lovecraft, Agatha Christie i Edgar Allan Poe, i amb dos obres: les *Leyendas* de Gutavo Adolfo Bécquer³⁹ i amb l'obra d'Albert Sánchez Piñol *La pell freda* (2002). Però hi ha un participant que ha respost que, tot i no trobar semblances amb alguna altra obra en concret, ha identificat recursos i referències pròpies del gènere.

---

³⁹ Veure punt 3.1.2 per més informació.

5.3.3 Ara pots deixar una valoració sobre el meu conte, sigues lliure de dir el que vulguis

Aquesta pregunta era per conèixer més sobre la opinió dels lectors i per comunicar-me qualsevol cosa respecte el conte. Totes les respostes han estat positives, com donar-me ànims i felicitant-me per la feina feta, i destacar aspectes com el vocabulari, l'expressió escrita i sobre les descripcions. D'aquestes últimes si que alguns enquestats han explicat que hi ha moments en la lectura que es fan molt llargs per culpa d'aquestes, per exemple un dels enquestats ha explicat que el principi de l'obra és molt llarg. He d'aclarir que aquesta era una de les característiques que volia que la meva obra tingués: que la història avancés molt lent al principi, avorrir una mica al lector per passar a l'escena de la mort del protagonista, intentant buscar la sorpresa. Gràcies a aquest pregunta també he pogut corregir alguns errors que no s'havien detectat en les anteriors revisions, com per exemple en alguna part del text hi ha redundàncies. A més, he pogut corregir un error molt important en la meva obra: *cave veteris*. I és que el nom de la posada era anteriorment aquest, però com ja s'ha explicat en el punt 4.4.7, gràcies a l'ajuda de la professora Raquel Vázquez he pogut corregir l'error i ara el nom ja és correcte: *cave veterem*.

6. CONCLUSIONS

Aquest treball m'ha estat molt útil per ampliar el meu coneixement sobre diversos aspectes, com per exemple sobre el gènere del conte, del terror i sobretot per conèixer nous autors i obres.

He descobert que en literatura no hi ha la necessitat de seguir unes normes al peu de la lletra. Aquesta llibertat de la que gaudim els escriptors a l'hora de crear les nostres històries —millor dit, els nostres mons— és el que caracteritza l'art d'escriure i el que a la vegada fa que sigui tan subjectiu. No tot és negre o blanc; hi ha grisos, grisos més clars i grisos més foscos, negres més negres i blancs no tant blancs. No hi ha fronteres, convertint la literatura en un concepte difícil i fascinant alhora.

No és la primera vegada que escric, però sí que ha estat la primera vegada que he pres consciència real sobre tot el que comporta un procés creatiu. Anteriorment, escrivia un conte, el rellegia un cop i ja estava llest per entregar. Però gràcies a aquest treball he descobert, també, que la fase de revisió és una de les més importants i a la vegada una de les més difícils, sobretot pel gran esforç que ha suposat haver llegit un mateix text repetides vegades.

El meu treball m'ha dut a descobrir el meu propi estil i les característiques de la meua forma de redactar. He pres consciència d'alguns aspectes millorables i de que és un procés d'aprenentatge que no acabarà mai. Ara per ara potser no sigui l'estil perfecte, però és el meu estil.

Estic orgullós del meu conte. Crec que ha complert a la perfecció un dels seus objectius, que era el de donar a conèixer el conte de terror (i és clar, el terror en sí) entre els enquestats. Espero i desitjo que el meu conte hagi despertat la curiositat del lector pel conte de terror i que hagi canviat la seva percepció, sovint errònia, del conte com a un simple gènere infantil.

7. BIBLIOGRAFIA

- AULA DE ESCRITORES. Las 31 funciones de Vladimir Propp. [en línia]. <<http://auladeescritoresescritura.blogspot.com/2009/03/las-31-funciones-de-vladimir-propp.html>> [Consulta: 15 agost 2018]
- BBC. *Francia y la comida británica: ¿un nuevo idilio?*. [en línia]. <https://www.bbc.com/mundo/noticias/2012/10/121022_franceses_y_comida_britanica_yv> [Consulta: 27 agost 2018]
- CASSANY, Daniel. *La cuina de l'escriptura*. 4a ed. Barcelona: Grup Editorial 62, 2006. 209 p.
- CHAVIANO, Daína. *Noveleta: el genero olvidado*. [en línia]. <<https://blog.dainachaviano.com/2013/01/22/noveleta-el-genero-olvidado/>> [Consulta: 3 juliol 2018]
- CIFUENTES, Eva. *¿Cómo comenzó la Segunda Guerra Mundial?* [en línia]. <<https://www.muyhistoria.es/curiosidades/preguntas-respuestas/como-comenzo-la-segunda-guerra-mundial-891409039933>> [Consulta: 24 agost 2018]
- CIRCULO DE LECTORES S.A. *Edgar Allan Poe: Todos los cuentos*. Vol. 1. Barcelona: Galaxia Cutenberg, 2004. 2v. 484 p.
- CIUDA SEVA. *El monte de las ánimas*. <<https://ciudadseva.com/texto/el-monte-de-las-animas/>> [Consulta: 21 agost 2018]
- CIUDAD SEVA. *Casa tomada*. <<https://ciudadseva.com/texto/casa-tomada/>> [Consulta: 5 maig 2018]
- CIUDAD SEVA. Continuidad de los parques. <<https://ciudadseva.com/texto/continuidad-de-los-parques/>> [Consulta: 6 maig 2018]
- ECURED. Cuento de terror. [en línia]. <https://www.ecured.cu/Cuento_de_terror> [Consulta: 5 agost 2018]
- ECURED. Hetera. [en línia]. <<https://www.ecured.cu/Hetera>> [Consulta: 16 agost 2018]
- ECURED. Las mil y una noches. [en línia]. <https://www.ecured.cu/Las_mil_y_una_noches> [Consulta: 12 agost 2018]
- ECURED. Literatura gòtica. [en línia]. <https://www.ecured.cu/Literatura_gòtica> [Consulta: 17 agost 2018]
- EGUARAS, Mariana. *Qué tipografía usar para libros impresos y digitales*. [en línia]. <<https://marianaeguaras.com/que-tipografia-usar-para-libros-impresos-y-digitales/>> [Consulta: 23 juliol 2018]
- FERNÁNDEZ ARELLANO, José Luis. El cuento de terror. [en línia]. <<https://www.monografias.com/trabajos46/cuento-terror/cuento-terror2.shtml>> [Consulta: 5 agost 2018]
- Foteviken Museum. *About the buildings of the town*. [en línia]. <<https://www.fotevikensmuseum.se/d/en/museet/husen>> [Consulta 15 juliol 2018]
- GALVÁN, Lessy. Mujeres de terror: 5 escritoras del géneros de terror y de misterio que debes conocer. [en línia]. <<https://tenebrisoficial.wordpress.com/2017/11/21/5escritoras-genero-terror-y-misterio/>> [Consulta: 3 agost 2018]
- GUAJARADO, Daniel. *Diferencia entre cuento, novela corta, novela y ladrillo*. [en línia]. <<https://no-me-canso.blogspot.com/2013/01/diferencia-entre-cuento-novela-corta.html>> [Consulta: 3 agost 2018]

- KROTOSKI, Aleks. *¿Qué es un doppelgänger y dónde está el tuyo?*. [en línia]. <https://www.bbc.com/mundo/noticias/2016/05/160427_doppelgangers_gemelos_ext_rextr_fantasmagoricos_selfies_finde_dv> [Consulta: 17 agost 2018]
- LAURENCICH, Alejandra. Bécquer, Gustavo Adolfo. [en línia]. <<https://www.escriitores.org/biografias/450-gustavo-adolfo-becquer>> [Consulta: 19 agost 2018]
- LÓPEZ TEIJEIRO, Iria. *¿Cuántas palabras tiene una obra literaria?*. [en línia]. <<https://www.literautas.com/es/blog/post-10260/cuantas-palabras-tiene-una-obra-literaria/>> [Consulta: 1 juliol 2018]
- LÓPEZ TEIJEIRO, Iria. *Cómo escribir una novela corta*. [en línia]. <<https://www.literautas.com/es/blog/post-9370/como-escribir-una-novela-corta/>> [Consulta: 1 juliol 2018]
- MARTÍN, Peregrina. *Chaucer y Boccaccio: Los cuentos de Canterbury y el Decameron* [en línia]. <<https://menoknownothing.wordpress.com/2015/02/05/chaucer-y-boccaccio-los-cuentos-de-canterbury-y-el-decameron/>> [Consulta: 2 agost 2018]
- MEDIAVILLA, Daniel. *El gusto por la cocina facilitó la aparición del cerebro humano*. [en línia]. <https://elpais.com/elpais/2015/06/10/ciencia/1433931634_070626.html> [Consulta: 15 agost 2018]
- OTERO, Nacho. *La noche que nació Frankenstein* [en línia]. <<https://www.muyhistoria.es/contemporanea/articulo/la-noche-que-nacio-frankenstein-151466081722>> [Consulta: 22 agost 2018]
- PINO, Fernando. *¿Qué es un doppelgänger?* [en línia]. <<https://www.vix.com/es/btg/curiosidades/4769/que-es-un-doppelgaenger>> [Consulta: 17 agost 2018]
- PIZARNIK, Alejandra. *La dama de estas ruinas: Un estudio sobre la condesa sangrienta de Alejandra Pizarnik*. [en línia]. <<https://books.google.es/books?id=NwECCZVyzxUC&pg=PA37&lpg=PA37&dq=las+ranas+arist%C3%B3fanes+vampiros&source=bl&ots=y7mmm4otla&sig=vhgfrnoXI7AAj4hUI4iqZ7ekZl8&hl=ca&sa=X&ved=2ahUKEwimi9r54uncAhWBxIUkHRchBb4Q6AAEwDnoECAMQA#v=onepage&q=las%20ranas%20arist%C3%B3fanes%20vampirov&f=false>> [Consulta: 5 agost 2018]
- PRAT FERRER, Juan José. *Historia del cuento tradicional* [en línia]. <https://funjdiaz.net/folklore/pdf/prat_ferrer_historia_cuento_tradicional.pdf> [Consulta: 1 agost 2018]
- R. NÚÑEZ, Grisel. *La cantidad de palabras en una obra literaria*. [en línia]. <<http://www.cafeteradeletras.com/2015/07/la-cantidad-de-palabras-en-una-obra.html>> [Consulta: 1 agost 2018]
- REINA, Francesc. "3.1 Antecedentes y modelos de la novel·la corta". A: CERVANTES, Miguel de. *Novelas ejemplares*. 4a ed. Barcelona: La Galera, 2017. 350 p. (La llave maestra; 35). p 16-18
- Romanticismo_oscuro> [Consulta: 17 agost 2018]
- S. KLINGER, Leslie. *El origen de los cuentos de terror* [en línia]. <<https://www.eternacadencia.com.ar/blog/ficcion/item/como-aparecieron-los-cuentos-de-terror.html>> [Consulta: 5 agost 2018]
- SADER, Marta. *¿Por qué nos atrae el turismo negro?*. [en línia]. <<https://www.traveler.es/experiencias/articulos/por-que-nos-atrae-el-turismo-negro/7378>> [Consulta: 16 agost 2018]

SWANSEA MUSEUM. *Diversification from copper*. [en línia]. <<http://www.swanseamuseum.co.uk/swansea-a-brief-history/industry/diversification-from-copper>> [Consulta: 22 agost 2018]

SWANSEA MUSEUM. *Industry*. [en línia]. <http://www.swanseamuseum.co.uk/swansea-a-brief-history/industry?doing_wp_cron=1531665120.3674569129943847656250> [Consulta: 22 agost 2018]

WIKIPEDIA. *Cuento de terror*. [en línia]. <

https://es.wikipedia.org/wiki/Cuento_de_terror> [Consulta: 5 agost 2018]

WIKIPEDIA. *Narrativa gòtica*. [en línia]. <[https://es.wikipedia.org/wiki/Narrativa_gòtica](https://es.wikipedia.org/wiki/Narrativa_g%C3%B3tica)> [Consulta: 17 agost 2018]

WIKIPEDIA. *Romanticismo Oscuro*. [en línia]. <<https://es.wikipedia.org/wiki/>> [Consulta 17 agost 2018]